

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felső szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Serkentés.

Budapest, február 2.

(v.) A kormánypart ama csoportjának, mely a harcot akarja, mivel sarcot ígér, hiábavaló volt minden fondorlata: az ellenzéknek válaszjegyzéke noha konstatálja a békétárgyalások megakadását, de a szakítást nem jelenti ki, sőt még csak ürügyet sem szolgáltat rá. A székér nagyot zökkent ugyan, de fel nem borult; s ha nem tudja előbbre vinni a politika, majd előbbre viszi megint a hazafiúi lelkiismeret. Baj tehát még nincs; adja isten, hogy ezental se legyen.

De ki kell mondanunk, hogy vigasztalásnak mindez átkozottul sovány vigasztalás. Az ország az *igét* várja, mohón várja, — s be kell érnie azzal, hogy az alkudozó felek még nem mondták ki a végzetes *nemet*, azt a szócskát, amely mögött ott ólálkodik az özönvíz rémes veszedelme s amely beledönti a magyar nemzetet a kiszámíthatatlan katasztrófák gyilkos örvényébe. Tartunk tőle, hogy az a félenken csillogó reménység már nem igen nyugtatja meg a közvéleményt. Az alkotmányon kívüli állapotnak második hónapjában ennél már valamivel többet követelhet a nemzet. Követel is. A lehetőség sorvadtt valószínűsége ráunt immár, és komolyan sürgeti azt a fordulatot, mely a további harcot kirekeszti s a béke helyreállításával az alkotmányos rendnek restaurálását biztosítja. Elvárja tehát az alkudozó felektől, hogy ne egymást igyekezzenek kompromitálni, hanem egymással.

A kormányról és Tiszáékról nem beszélünk. Azok nem akarják a békét. A harc révén *talán* megsemmisülnek, de a béke révén *biztosan*. Nekik tehát semmi szín alatt nem kell a béke. Ágaskodnak is eleget ellene. Győzik cselvetéssel, gyanúsítással, terrorizálással. Terrorizálják a többséget, gyanúsítják Széll Kálmánt és barátait, intrikálnak fölfelé és lefelé a disszidensek ellen. Megtérsni ők nem fognak, legfőkébb behó-

dolni a *győztes* ellenfélnek. De szólunk az ellenzékéről és az ellenzékhez. Legyen irgalmas ez iránt a békét áhító, sokat zaklatott szegény ország iránt. Engedjen jogos igényeiből, Ellenfeleinek megátalkodottságát győzze le és fözze le a maga engedékenységgel. Hallgasson a szívére s a jobbik eszére: az ország s a maga érdekében siettesse a béke létrejöttét. Hiszen a béke sikere a harcnak kudarca lesz s megalázását és pusztulását fogja jelenteni mindazoknak, akik bele akarnak az országot lóditani a további küzdelembe, hogy a kegyetlen tusa közben kielégíthessék hatalmi szenvedélyüket. Ha létrejön a béke, ez a siker ipso facto megöli a harcnak politikáját s a harcnak politikusait; ellenben ha bármi okból meghiusul a béke, ez a végzetes eredmény a gonosz indulatuaknak kezere játszsa a hatalmat s megalapítja a lelkiismeretlenség rémuralmát. Az ország a békét áhítja; s aki meghozza neki a békét, azé lesz halála és ragaszkodása. A harcot Bánffyék és Tiszáék akarják. Jól gondolja fel az ellenzék, kinek az óhaját teljesítse: az országét-e, vagy pedig a Bánffy-Tisza szövetségét?

Amit az ellenzék kíván, *mindaz*, amit kíván, csakis a békepolitikának sikere által valósulhat meg. S a mitől az ellenzék retteg, *mindaz*, a mitől retteg, multhatatlanul következik, mihelyt diadalt arat a háborus törekvés. Tehát amit a békéért áldoz, az nem veszteség, hanem hasznos befektetés; ellenben kockára teszi az országnak és saját magának minden érdekét, ha győzelemre segíti a harcias irányt azzal, hogy nem tudott eléggé nagylelkű lenni a béke érdekében.

A korona elejtette Bánffyt. Minden jel arra vall, hogy elejtette. Elfordult a mostani kabinet kiegyezési politikájától s a Széll Kálmán politikáját tette magáévá. Szakitott tehát az egyik iránynyal s elfogadott egy másikat. S ha ebben csupán *biztatás* van, akkor viszont abban, hogy a békealkudozásokban Széll Kálmán mint a korona megbízottja

szerepel, már *ígéret* is van. Ezt az irányváltozást, ezt a biztatást és ezt az ígéretet visszacsinálni immár csak egy módon lehet: azzal, hogy meghiusulnak a békés törekvések. Ebben az esetben már az első lépésénél megbotlott az új irány s tárgyalanná vált a biztatás és az ígéret. Jól tudják ezt a Tiszáék és az ő gyámoltjuk, Bánffy Dezső. El is követnek mindent, hogy ne legyen béke. Ingerlik az ellenzéket, lázítják a többséget, rágalmaznak a disszidenseket s idétlen gyanúsításaikkal üldözöbe veszik Széll Kálmánt. Az ellenzék szempontjából mindebből mi következik? Az, hogy forsziroznia kell a békét. Tárgyi akadály a kompromisszumnak már alig van; a vitás kérdések nem elviek többé, hanem taktikai és kvantitatív természetűek. Az örvény át van hidalva, most már mindössze egy keskeny árok van még a cél előtt. Át kell ugrani ezt az árkot, mert aki innen marad rajta, az lesz a pervesztes. Ennyit mondunk csak az ellenzéknek és higgye el nekünk, hogy az egész ország közvéleménye ugyanigy gondolkodik. Tanuljon Bánffytól és Tiszáéktól. Rettegjen mindentől, amit ezek remélnek. S tegyen meg mindent, amitől ezek rettegnek. Keresse a garanciákat ott, ahol bizton feitalálhatók: a saját erején kívül a *viszonyok leküzdhetetlen hatalmában*.

Az ellenzék nunciama.

A budavári palotában a kormány ma délután tizenegy órakor várta, hogy a disszidensek vezetői meghozzák az ellenzék nunciámát. Mint-hogy azonban az ellenzék a képviselőház emeleti termében csak ekkor vette tárgyalás alá Horánszky Nándor elaboratúráját, mely pontonként adja meg a választ a kormány föltételeire, a disszidensek vezetői nem voltak abban a helyzetben, hogy a nunciámat már ma megvihessék a kormányhoz. Ez azonban a holnapi nap folyamán okvetlenül meg fog történni.

Magáról az ellenzék nunciájáról már ma is sok szivárgott ki. Horánszky Nándor elaborátuma, mely a delegátusok egyhangulag magukévá tették, hangjában higgadt, tartalmában határozott és erélyes. *Nem jelenti a tárgyalások teljes*

T Á R C A.

Ex Ponto.

(Levél Ábrányi Emilhez.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Szabó Endre.

Tehát mint Naso: exul lettem én,
Atkergettek a vöcsök tengerén,
S örvendeznek Rómában a gazok,
Hogy a lantos hegyezhet már zabot.
— Így volt ez mindig — hisz tapasztalád, —
Mert mértékük mindig hamis, galád;
A mérték tudni illik pár arasz
S ki ezen túl nő: meg van halva az.
E mérték meg is van ott testesülve
S mindenki csak guggolva jár körülé,
Nem akarván nagyobbak látszani,
Mint az. Ki ő? A pötytyöm Gyulai.
Jaj hát nekem az ő kancsal szemökben,
Ki az isten markából úgy kinttem,
Jaj, hogy Apolló kegygyel néz le rám
S hogy nem kértem ő tőlük a lyrám.
— De hát légy rá tanúm, derék fiú,
Voltam-e én oly balga és hiú,
Hogy mondtam volna: „Nézd csak, jó barátom,
Én már bizony a szemétdombra vágyom,

Hogy nagyobbak láttassam arra állva
S nézhessek le büszkében a világra.“
Mondtam-e? most légy tanum erre már.
’Sz tyúk-ész kell az ilyenhez, úgy-e bár?
És légy tanúm: nem te jövel-e hozzám,
Baráti jó szód a helyembe hozván,
Hogy engedjem már oda a nevem,
Ne legyek oly végképp „szerénytelen“.
Hogy éppen csak egy-én ne üljek ottan,
Hová már nem egy fűzfás is bepottyann.
— És én feleltem: „Hagyj békét nekem,
Hadd bolygjak én magános berkeken,
Jobb, ha magamban ott dudolgotok
S tapsolnak érteombok és habok
Hol minden dalra száz visszhang rivall,
Elledegélünk itt Kiss Józsisval.
Jobb, mint ha vizsgálgatja papásem
A rimeim s gúnesolja rendesen.
Azt tartom, mit az elmés Martialis:
A szakértő szakács bármint darál is,
Nem bánom, (ezt a szakma bántja mindent),
Csak tessék az ebéd vendégeimnek;
Mért keressem hát ötvennek kegyét,
Mikor ezrek kegyelték már előbb!
De mert a hívás oly szívből ered,
Jól van, induljunk: elmegyek veled.
Hisz’ a kérdést bármint bontsuk-bogozzuk,
A végelemzés végre is ahhoz jut,
Hogy ha nem ártott is Petőfinek,
Mikor a komaságból kinnrekedt,
De nem is használt semmit; legalább
Én nem tudnám, mi volt a haszna hát?“
Es így indultam el veled,
Költői szív költőt így érte meg;
Aranyos szív, melyet a sunda próza

Persze hogy felfalt, kortes-lébe szóva.
— De az eredmény mégis megfogó.
Tizenegy vöcs! Magát hol vette ő?
Tizenegy igaz, bátor elme —
Ily sokat nem reméltem, istenemre!
És hidd el: szinte szégyenlem magam,
Hogy ennyi abban a csomóba’ van,
Melyet én — ha még ugy is felhevültem —
Ötre vagy hatra is alig becsültem.
Szerencse, hogy lenyomja szégyenem
A másik serpenyő a mérlegen;
Ah, nem jobb a banda erkölése még,
Van benne bért leső kontrás elég,
Ki a régi nótára jól vigyáz,
(Különbön a kermedre kapsz, bibás);
S hál’ istennek nem esalt hát jóslatom:
Huszonöt jár még mostan is vakon.
— S győzött a jelszó — hajh, a copfos, ócska: —
„Nem kell Szabó, elég csak egy Szabócska.“

Ergo kedves barátom, Emilem,
Ex Ponto irom ime levelem,
Ex Ponto: hideg, messze száműzésből,
De mint látod: kiállok azt vitézül.
— Mint üzött szarvas, távol hegyre állva
Nézek le a legelő birkanyájra,
Lesem, amíg majd csak reája hül
Egy-egy kosra a vedlett, condra búr,
S míg végre a vén csacsi sem vezet,
Hanem dicséri talpall az eget,
S a kancsal örvös eb se tudja,
Hogy mit csináljon, a farkát behúzza:
Akkor engem is lát az a berak,
Akkor dallok én majd csak véletek.

*) Abból az alkalmából, hogy a költőt Ábrányi Emil ajánlotta Kisfaludy-Társasági tagságra, ahol azonban a jelölt elbukott. Szerk.

megszakítását s kedvezőbb időben a fonalat ennél az elaboratumnál mindig föl lehet majd venni. A béke érdekében megindult akciónak azonban nem jelentősen fázisát, ahol már sikerről lehetne beszélni. A béke szándékából több van a válaszban, mint a béke reményéből.

A válasz ellenzéki forrás szerint körülbelül a következőket tartalmazza:

Sem az eddigi tárgyalások folyamán, sem pedig a jelenlegi nyilatkozatnak megállapításánál nem tévesztette az ellenzék szem elől, hogy az ország legszükségesebb érdekének felkarolása és kielégítése mellett tekintettel legyen arra a körülményre is, hogy az általa melegen óhajtott megegyezés létrejövételének esélyébe oly törekvések is belevegyülhessenek, melyeknek célját nem a kölcsönös megnyugvásra alapuló egységes kibontakozás, hanem a jelenlegi közállapotok további fenntartása képezi.

A legnagyobb mérséklettel föllállított kívánalmakat kizárólag a közérdek sugalta és tartózkodott oly ténnyel, mely e tekintetben kifogás alá eshetnék, vagy amely a pártoknak akár ünneztetését, akár elvi tételeit érinthetné!

Kivánalmainak nincs egyetlenegy pontja sem, mely tekintetekkel ellentétben állana és ha e kívánalmak között a Bánffy-kabinet lemondása is helyt foglal, annak értelmét és jelentőségét az a körülmény indokolja, hogy az ő politikájának irányzatában és ennek gyakorlati alkalmazásában élesedtet ki az a rendszer, melynek megváltoztatásától az ellenzék a közélet bajainak eltávolítását várja és reméli.

Ez utóbbi cél elérése indította az ellenzéki pártokat arra, hogy az Ausztriával fennforgó közgazdasági kiegyezésnek elfeladása nélkül és az ország törvény által biztosított esorbíthatatlan jogainak az alkotandó törvényben leendő fölemelése és beiktatása mellett hozzájáruljon azokhoz a megállapodásokhoz, melyekre nézve az eddigiek szerint immár nehézségek nem fognának fennforogni az esetre, ha az ellenzék kívánalmainak többi pontjai tekintetében a megegyezés szintén létre jönne.

Az elaboratum hangsúlyozza, hogy az ellenzék az egész vonalon tanúbizonyságát szolgáltatva, hogy a megegyezés elé mindaddig semmi oly akadályt nem gördített, mely a tárgyalások megszakítására vagy meghúzására okot szolgáltatott volna.

A válasz sajnálja, hogy a kormány legutóbbi üzenetében nem ugyan szavakban, de részint világosan kifejezett, többféleképpen értelmezhető és semmi garanciát nem nyújtó tartalmában mindazokat a kívánalmakat visszautasítja, melyeket a közélet bajainak eltávolítása érdekében felsorolt az ellenzék.

Visszautasítja nevezetesen a kormány:

1. A kuriai bíraskodásra vonatkozó és a választási törvény némely részének módosításával kiegészített törvény feltétlen megalkotását, sőt azt egyenesen a házszabályok rendelkezéseinek nagymértvű megszorításától teszi függővé, dacára annak, hogy az ellenzék a házszabályok olyatén revízióját, mely a szólásszabadság korlátozása nélkül, a sikeresebb tárgyalásokat előmozdítja, lojálisan megajánlotta.

2. Visszautasítja továbbá a kormány az ellenzék első előterjesztésének III. alatti részében 2., 4., 5., 6. és 7. pontjai alatt felsorolt kívánalmakat.

3. Visszautasítja a 8. pont alatti kívánalmat is, dacára hogy a mindennapi élet azt a kiáltó látványt nyújtja, hogy ép és egészséges egyének oly esetekben is nyugdíj tiszponat, amikor erre a nyugdíjtörvény elegendő hámpontot nem nyújt.

4. Visszautasítja az ellenzéknek azt a kívánalmat is, hogy a közélet bajainak orvoslására legalább egy kötelező kormánynyilatkozat állapításának meg, mely a jövőben követendő kormányzati és közigazgatási működésnek törvényisztező és minden erőszakosságot kerülő irányát biztosítja. Visszautasítja pedig akként, hogy ámbár a kormány késznek nyilatkozik arra, hogy a szabadelvű pártban nyilatkozatot tegyen, amde ennek szövege az ellenzéki pártokkal való megállapodás tárgyát nem képezné, sőt ez a szöveg az ellenzéki pártokkal nem is közöltetnék.

A válasz behatóan kifejti, hogy miért kell

az ellenzéki pártoknak ehhez a kívánalomhoz ragaszkodniok. A megegyezés természetével ellenkeznek és csak kegyelem vagy diktatura számba menne, ha valaki a másik féllel az egyezkedés tárgyára nézve még csak megállapodási tárgyalásba sem kíván bocsátkozni. *Lehetetlennek tartja az ellenzék, hogy a szabadelvű párt objektív elemei a többi pártokról másként vélekedhessenek, mint egyenjogu másik félről.*

5. A kormány visszautasítja végül az ellenzék azt a kívánalmát, hogy a garanciának tartott indemnity-törvényjavaslat csak a jövő kormányának szavaztassék meg, dacára annak, hogy az ellenzék a többi három javaslatnak még a jelenlegi kormány alatt leendő akadálytalan letárgyalásába — tekintve azt, hogy Széll Kálmán ur a korona kívánságára szintén részt vesz a tanácskozásokban, — belenyugodni hajlandónak nyilatkozott és hajlandó is.

Ezen visszautasítás következtében az eddigi tárgyalások eredménye akként áll, hogy a jelenlegi kormány:

I. Biztosítani kívánja az ideiglenes és végleges összes kiegyezési javaslatokat, továbbá a többi három javaslatnak és végül a költségvetésnek is akadálytalan letárgyalását.

II. Követeli az indemnitynek, közgazdasági provizóriumnak, horvát pénzügyi egyezménynek még a jelen kormányelnök alatti letárgyalását;

III. visszautasítja az ellenzék összes kívánalmainak (a kuriai bíraskodás kivételével) komoly és reális érvényesülését, végül

IV. az utóbbinak fejében követeli a házszabályok nagymértvű megszorítását.

Miután ez beláthatatlan ideig huzódó tárgyalásokra szolgáltatna alkalmat, az ellenzék arról van meggyőződve, hogy *töle egyszerű kapitáláció követeltetik, továbbá, hogy a miniszterelnök az ő felségétől nyert felhatalmazás eljártól és szellemétől eltérő eljárása nem a békés megegyezés létesítésére, hanem csakis ama törekvéseknek megvalósítására vezetne, hogy a jelenlegi közállapotok fenntartassanak.*

Ha tehát a tárgyalások megkezdése óta eltelt 22 nap eredménytelen maradt, ez nem az ellenzéki pártokon mult.

A válasz hangsúlyozza, hogy csak egy ujjonnan kinevezendő kormányelnök, kinek egyénisége nem képviseli a törvénytelenségek és erőszak rendszerének folytatását, lehet abban a helyzetben, hogy az ellenzéki pártokkal sikeres tárgyalásokat folytathasson és megállapodásokat létesíthessen. A dolog természete szerint is csak ujjonnan kinevezendő kormányelnök lehet hivatva és k. esetre felelősséget vállalni a létesítendő egyezményért.

A miniszterelnök eddigi állásfoglalásából származott bonyolult helyzetet segitendő, ajánlotta fel az ellenzék az indemnity kivételével a többi három törvényjavaslatnak akadálytalan letárgyalását, amit azonban a miniszterelnök visszautasított.

Az ellenzék meg van győződve arról, hogy a miniszterelnök ez állásfoglalásában rejlik az ok, hogy a tárgyalásokban ő felsége egyenes kívánságára résztvevő Széll Kálmán jóakaratu intenciója sem juthatott abba a helyzetbe, hogy a miniszterelnök hozzájárulása nélkül a kibontakozás lehető módjára reámutathasson.

A válasz befejező részében kimondja, hogy az ellenzék a törvényen kívüli állapot mielőbbi megszüntetése érdekében kívánalmaival a legszűkebb ténnyel szorított, mindent megtett, hogy ez az állapot mielőbb megszűnjön és mindezek dacára az ellenzék kívánalmait a kormány részéről visszautasítással találkoztak, ami által nemcsak a megállapodásoknak, de a tárgyalásoknak lehetősége is megakasztott. Nem marad tehát más hátra, mint hogy az ellenzék teljes cselekvési szabadsága igénybevételenek jelzése mellett kijelentse, hogy az eddigi előterjesztésekben följajánlott alapokon kész most is — azonban minden halogatás kizárásával — megegyezést létesíteni és még inkább egy ujjonnan kinevezendő kormányelnökkel tárgyalásokba bocsátkozni és sikeres megállapodásokat létesíteni.

A konferencia erősen hiszi, hogy az utóbbi uton mind a parlamenti rend, mind pedig a közélet nyugalmának helyreállása, mind végül a törvényen kívüli állapot megszűnése be fogna következni.

Az egyesült ellenzék jegyzékéről a Politikai Értesítő illetékes meghatalmazás alapján a következőket jelenti:

Az ellenzéki pártok kiküldötteinek értekezlete a mai napon megállapította annak a nyilatkozatszerű előterjesztésnek szövegét, melyet a kormány utolsó üzenetére ad és melyet a megegyezést közvetítő tényezők közül Szilágyi Dezsővel a mai napon közölt, holnap pedig a közvetítő faktoroknak irásba foglalva is rendelkezésére fog bocsátani. Ezen nyilatkozatot Horánszky Nándor szerkesztette és az értekezlet egyhangulag elfogadta. A nyilatkozat konstatálja, hogy a kormány üzenetében foglalt visszautasítások folytán a kormány a további tárgyalások folytatását megakasztotta. Ezen körülményt a nyilatkozat behatóan megvilágítja és a kormány ez eljárása felett sajnálatát tejezi ki; készségét jelenti ki egyébiránt ezuttal is a megegyezésre, különösen hangsúlyozván, hogy e megegyezés egy új kormányelnök kinevezése esetén mihamarabb létrejöhet s ez uton mind a parlamenti tárgyalások rendje, mind a közélet nyugalma, mind végül a törvényen kívüli állapot megszűnése a leggyorsabban elérhető lehet.

A félhivatalos Budapesti Tudósító ezeket jelenti: Széll Kálmán ma reggel Rátótról a fővárosba érkezett s a nap folyamán egyrészt a kormánnyal, másrészt az ellenzéki küldöttekkel értekezett a béke-kompromisszum érdekében. Szilágyi Dezső, gróf Csáky Albin és gróf Andrássy Gyula holnap délelőtt 11 órákor közlik a kormánnyal az ellenzéki küldötteknek a legutóbbi kormányjavaslatokra tegnap hozott és holnap hitelesítendő határozatait. A nevezett képviselők már ma délelőttre kilátásba helyezték megjelenésüket, de később holnapra halasztották.

Az elleneknek.

A parlament pihenője alatt a szabadelvűpártban nagyon erős forrongás támadt. A forrongás jelentőségét emeli, hogy éppen olyan elemek léptek akcióba, akik eddig a harc sorokon kívül iparkodtak maradni és tárgyilagos komolysággal várták a megindult békeakció dülőre jutását. De éppen ők láthatják legjobban, hogy bizonyos oldalról milyen gonosz passzióval rakták le az aknákat, csak hogy a béke valahogy be ne találjon útni. Úgy látszik, alaposan meg is unták, hogy tovább is tétlenül nézzék ezt a szakadatlan machinációt s tegnap este a szabadelvűpártnak igen előkelő tagjai erős szemrehányással illették a kormányelnököt, mert egy tiltó szava sínesen a harc párt illoyális eljárása ellen. Kijelentette a párt több elkötelező, hogy amennyiben a béke érdekében fáradhatatlanul dolgozó Széll Kálmán ellen tovább is folyának az áskálódások és a mindenütt ólálkodó kémek tovább is sportot tüznek abból, hogy egyes képviselőknek magánkörben tett megjegyzéseit nyomban besugják, akkor a szabadelvűpárt feltett egysége már nem lesz sokáig megőrizhető. A szakadás föltétlenül be fog következni.

Az áskálódás és kémkedés ilyenén megbőlyegzése természetesen mozgásba hozta a kedélyeket. De a harc párt titokban tovább is a régi csapásban maradt s azt a hirt próbált forgalomba hozni, hogy legalább százan vannak a pártban, akik a békét semmi szín alatt sem akarják s egy Széll-kabinetbe semmiképp sem fognának beletörődni. Ez a hír azonban nem igen ütött be, mert az intranzigensek száma iránt legalább is erős kételyek merültek fel. Sőt maguk a harc párt spiritus rectorai is megvallották, hogy mindegyik össze egyenesen mutatkoznak olyan elszánt vitézeknek, akik nyomban bucsuznának a pompás Lloyd-klubtól, mihelyt a békeség be merné tenni a lábát a parlamentbe. Ennek a negyven elszánt vitéznek a diszes névsorával is szolgáltak a harc párt vezetői, de a névsor se volt éppen meglepítő hatással. Szépecskén akad ugyanis a listában olyan ismeretes főúr, aki idáig még sohasem mozdult ki a hatalom melegedő szobáiból s akiről legalább is nehéz föltenni, hogy vénségére válnék meg a jó puhá fészekből. Am a harc párt szorongatja a listát

és magasan lobogtatja fenyegetésül, ami még csak jobban tüzezi a forrongást.

Ilyen körülmények közt majdnem kívánatosnak tetszik, hogy a technikai obstrukció egy darabig meg akadályozza meg a szenvedélyek nyílt kitörését. De az ellenzék, ha ugyan addig mást nem gondol, *hétfn már meg akarja kezdeni a parlamenti csatát.* Ha nem tehet másképpen, mindenesetre nagyon jó lesz, ha legalább a parlamenti megvitatás során is megőrzi az ellenzék azt a mérsékletet, mely nunciámában megnyilatkozott s kellő óvatossággal pertraktálja a kérdéseket, nehogy a leselkedő harci pártunk alkalma legyen a szenvedély csóvját beledobni abba a kis épületbe, amelyben a békeakció gyöngye palántái talán mégis kivárhathnák az idők jobbra fordulását. Máskülönben a kormánypárt intranzigens elemei az első óvatlan percben fölégetik az egész féltett épületet.

Bécs, február 2.

A király ma külön kihallgatáson fogadta gróf Széchenyi Manót, a király személye körüli minisztert.

Ausztriában.

Bécs, február 2.

A jobboldali pártok parlamenti bizottsága ma délután három órákor ülést tartott. A konferencián levő *Javorszki* elnököt, akit a pártok szerencsés felgyógyulása alkalmából melegen üdvözöltek. Gróf *Thun* mindvégig jelen volt a tanácskozáson, amely két óra hosszat tartott. Dr. *Engel* indítványára elhatározták a pártok, hogy együttes nyilatkozatot adnak ki. Az e felett megindult vita során gróf *Thun* miniszterelnök kifejtette a reichsrath elnapolásának okait és a helyzet szanalására vezető eljárás módját. A szónokok egytől-egyig bizalmat szavaztak a miniszterelnöknek és közös kommunikében állapodtak meg, amely így szól:

A jobboldali pártok parlamenti bizottsága a február 2-án tartott ülésen egyhangulag a következő határozatot hozta: A jobboldalhoz tartozó pártok mélyen fájálják, hogy a parlament legutolsó ülésén nem teljesíthette azokat a köteleességeket, amelyeket a lakosság és az ország érdekében megvalósítandóknak tartott és hogy a monarchia hatalmi állására való tekintetből feltétlenül szükséges intézkedéseket nem vihette keresztül, jellehet a jobboldali pártok részén megvolt az őszinte törekvés; remélik, hogy a kormány a többség felirati javaslatában lefektetett elvek értelmében fog eljárni és hogy az arra hivatott tényezőket minden oldalon komolyan törekedni fognak a függőben lévő vitás kérdéseknek a jog és a méltányosság alapján és közös akarattal való megoldására.

Prága, február 2.

A *Narodni Listy* írja: A jobboldali pártok végrehajtó-bizottságának tegnapi ülésén gróf *Thun* miniszterelnök nyilatkozott az ülésszak váratlan berekesztésének okairól. Komoly és mélyreható körülmények készítették a kormányt erre a lépésre — ugymond a miniszterelnök — az utolsó napokban elhatározta a kabinet, hogy az osztrák törvényhozásnak ülésszaka és a magyar parlamenti válság között levő összefüggést megoldja és nem fogja bevárni, míg a másik államban önálló intézkedésekre kerül a dolog, hanem azonnal megteszi a maga részéről a szükséges intézkedéseket. Ez most megtörtént, tekintet nélkül arra, vajjon a legközelebbi napok békét, avagy háborút hoznak Budapesten.

BELFÖLD.

A másik táborból. Gyanúsítás és rágalmazás hangzik a békebarátok felé a másik táborból. Neki mennek mindennek és mindenkinek, amiben és akiben a békés kibontakozásnak tényezőjét szimatolják. Rendszeresen csinálják ezeket az üzemeket, megosztott szerepekörökkel. Egyik lapjuk például *Széli Kálmánra* van ráuszítva, a másik a disszidensekre. Az előbbi nap-nap után gyalázkodik *Széli Kálmán* ellen; mindenképpen azon van, hogy kigunyolja és meggyanusítsa ezt a kiváló férfit, akinek az a megbocsáthatatlan bűne van, hogy megnyerte a béke ügye számára a koronát s a kiegyezés dolgában fölfelé is elfogadható álláspontra bírta az ellenzéket. Amíg *Széli Kálmán* ezt a vakmerőséget nem követte el, ez a lap hirdette a legnagyobb elragadtatással az ő dicsőségét; most meg elköveti azt az izlésteleniséget, hogy egyre másra inzultusokat szór e férfi ellen, akinek az

imént még lábainál hevert. Ma is beleköt megint *Széli Kálmánba*. Gunyos hangon emlegeti a rátóti földesurnak tenyészbikáit és apró embernek mondja *Széli* ahhoz a nemzedékhez képest, amelynek *Sennyey*, *Zsedényi* és *Ghyecz* voltak a tagjai. Hát szolgálhatunk mi ennek a laptársunknak kétségtelen bizonyítékaival annak, hogy ez az itélete alaptalan. Hiszen volt idő, amikor *Sennyey* is, *Zsedényi* is, *Ghyecz* is szemben állottak *Széli Kálmán*nal. És ebben az időben ugyanez a laptársunk mindig *Széli Kálmán*nak adott igazat éppen *Sennyey*, *Zsedényi* és *Ghyecz* ellenében. Tucat számra produkálhatjuk a *Pester Lloyd*nak — mert erről a laptársunkról van szó — ilyen irányú cikkeket. A kérdés már most az, mikor mondott a *Pester Lloyd* igazat: akkor-e, amikor azt a nemzedéket mondta törpének *Széli*hez képest, avagy ma, midőn amazokat mondja óriásoknak *Széli*hez mérve? A rátóti tenyészbikák gunyos emlegetésére is van egy szavunk. Ha győzni talál a béke és *Széli Kálmán* miniszterelnök lesz, *Bánffy* pedig az ellenzékre megy, akkor lesz idő, midőn a *Pester Lloyd* a rátóti tenyészbikákról több lendülettel fog nyilatkozni, mint *Bánffy Dezsőről*. Mindebből pedig az következik, hogy aki mindig a hatalommal megy, az ne forduljon soha olyanok ellen, akik valamilyen kormányra juthatnak. Igazán nem tudjuk, mi bosszantóbb ebben a kötekedésben: az izlésteleniség-e, vagy az oktalanság? — Egy másik laptársunk, amely a disszidensekre van ráuszítva, ma egy állítólagos bécsi levélben öltögeti nyelvét a kilépettekre. Irányadó bécsi politikusok ajkára ad olyan nyilatkozatokat, amelyekért maga nem merne helyt állani. Ilyen óvatos formában követi el azt az infámiát, hogy a disszidensek szereplését egyszerű tolokodásnak mondja s működésüknek rugójául a mostani kormányt ellen való gyűlöletüket, továbbá saját ambíciójukat és fondorkodásukat állítja oda. Ezzel a gyalázkodással röviden végezhetünk. A kinek nem ez a véleménye a disszidensekről, az ne adjon publicitást az ilyen nyilatkozatoknak; akinek pedig ez a véleménye felülök, az ne bujjék bécsi spanyolfalak mögé, hanem legyen meg benne a saját perfidiájának a bátorsága.

Az összeférhetetlenek. A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága *Apáthy István* elnökle alatt ma ülést tartott. Az elnök a tárgyalást azzal nyitotta meg, hogy *Horn Ede* upesti vendéglistát a tárgyalási időpontjáról szabályszerűleg értesítették. Első sorban *Mohay Sándor* képviselőre vonatkozó összeférhetlenségi bejelentés került tárgyalás alá. A bejelentés azon az alapon történt, hogy a nevezett képviselő igazgatósági tagja a kormánnyal szerződéses viszonyban álló zalahatnai kénkvand ipar részvénytársaságnak. *Mohay Sándor* kijelentette, hogy a zalahatnai kénkvand ipar részvénytársaság a kormánnyal, illetőleg a kincstárral semmiféle szerződési viszonyban nem áll s soha sem állott. Bemutatta a részvénytársaság igazgatóságának így értelmű nyilatkozatát. A bizottság rövid tanácskozás után egyhangulag azt határozta, hogy ebben az esetben összeférhetlenség nem forog fenn. Azután a *Rudnyánszky Béla* képviselőre vonatkozó bejelentést tárgyalták, mely azon az alapon történt, hogy a nevezett képviselő tagja a *Hygiea* fémipar társaság igazgatóságának. *Rudnyánszky Béla* kijelentette, hogy sem a nevezett, sem bármely más hasonló társaság igazgatóságának vagy felügyelő bizottságának nem tagja s az említett társaság ez idő szerinti vezetőségét nem ismeri. A bizottság rövid tanácskozás után azt a határozatot hozta, hogy ebben az esetben összeférhetlenség nem forog fenn. Végül kitézte a bizottság folyó hó 16-án délutáni 5 órákor tartandó legközelebbi ülésének napirendjére a *Rakovszky István* által a Ház nyílvános ülésében *Polónyi, Teanka Oszkár, Holló Lajos, Meszlényi Lajos, Szilva István és Esterházy Mihály* gróf képviselőkre vonatkozólag tett összeférhetlenségi bejelentéseket, továbbá a *Sághy Gyula* által ugyancsak a Ház nyílt ülésében önmagára nézve tett összeférhetlenségi bejelentést.

A kolozsvári második mandátum. Kolozsvár város II. kerületének szabadlevű pártja délután a New-York szálló disztermében jelölő gyűlést tartott *Dobal Antal* kerületi pártelnök elnöklétével. A gyűlésen több száz főre menő párttag jelent meg, köztük a kereskedők és iparosok legtekintélyesebbjei. Az elnök megnyitóját után *Gidofalvy István* királyi közjegyző báró *Feilitzsch* Arthur ajánlja jelöltnek, fölémlítvén báró *Feilitzsch* kiváló tehetségeit és ün-

zetlen működését, amelyet évek óta folytat a társadalmi téren. Az elnök erre a gyűlés éljenzése közben kimondja, hogy a pártgyűlés egyhangulag báró *Feilitzsch* Arthur jelölte képviselőjéül s egyuttal dr. *Szamosi János* egyetemi tanár vezetésével mellett küldöttséget menesztett báró *Feilitzsch* meghívására. A képviselőjelöltet megjelenésekor percekig tartó lelkes tapsal fogadták. *Dobal* elnök szavaira válaszolva, báró *Feilitzsch* megemlékezett az elhalt *Groisz* képviselő érdemeiről, majd kijelentette, hogy életének vezérszillaga a kötelességtudás és a munka volt és ehhez ezután is hű marad. Kötelességének tartja, — ugymond — hogy a város és a haza érdekeit szolgálja. Báró *Feilitzsch* vasárnap tartja meg programbeszédét. (O. É.)

KÜLFÖLD.

A revízió.

Páris, február 2.

Dupuy miniszterelnök és *Lebrét* igazságügy-miniszter ma délután résztvettek a kamara revízió-bizottságának ülésén. A bizottságnak a sajtóhoz küldött kommunikéje így szól:

A kormánynak és a bizottságnak a *Mazeau* által vezetett vizsgálat ügyében tett kölcsönös kijelentései következtében *Lebrét* igazságügyi miniszter elhatározta, hogy a semmitűzők ama tagjait, akik az illető vizsgálatot vezették, kiegészítő nyilatkozattételre szólítja fel.

Páris, február 2.

A Havas-ügynökség jelenti: A kamara revízió bizottsága által közzétett kommuniké szerint a *Mazeau* által vezetett vizsgálat ügyében kiegészítő vizsgálatot fognak tartani. A bizottság az előterjesztett iratok beható tanulmányozás alapján konstatálta, hogy a *Mazeau* által vezetett vizsgálat sok tekintetben hézagos és hogy ama személyiségektől, akik ellen bizonyos vádak emeltek, nincs vádasnyilatkozat. Tekintettel erre, a bizottság elhatározta, hogy a kormányt kiegészítő vizsgálat elrendelésére hívja fel. *Lebrét* igazságügy-miniszter a tegnapi ülésen kijelentette, hogy e tekintetben nem vádolhat kötelezettséget, míg a minisztertanácsal nem közli az ügyet. A minisztertanács ma foglalkozott ezzel a kérdéssel. A bizottság mai ülésén *Dupuy* miniszterelnök és *Lebrét* igazságügyi miniszter, információk nyervén a vizsgálat hézagos voltáról, kijelentették, hogy kiegészítő vizsgálatot fognak tartatni a semmitűzők ama három tagja által, akik az első vizsgálatot vezették. A vizsgálatra vonatkozó iratok közzétételének kérdésében még nem hozhattak határozatot. Tekintettel a terheltek védekezési jogára, a bizottság nem is gondolhatott arra, hogy a nem teljes vizsgálatról teljes jelentés közzétételének. De ha a vizsgálat szeljes lesz, kétségen kívül meg fogják kívánni a jelentés közzétételét.

Páris, február 2.

A Havas-ügynökség jelentése szerint az a híresztelés, hogy a kormány és a revízió ügyében kiküldött bizottság között a revíziós törvény dolgában nézeteltérések merültek föl, teljesen alaptalan. Bizonyosnak látszik, hogy a kamara csak a jövő héten fogja tárgyalni a törvényjavaslatot.

Páris, február 2.

Quesnay de Beurepaire az *Echo de Paris*ban újabb cikket tesz közzé, amelyben azt mondja, hogy az új vizsgálat kiderítette, hogy a semmitűzők büntetőtanácsa már *Bard* jelentésének meghallgatása előtt, tehát az iratesomó megvizsgálása előtt el volt tőkelve arra, hogy *Dreyfust* közvetlenül a semmitűzők ítéletével fölmenti, a nélkül, hogy a por újabb tárgyalását elrendelné. *Quesnay* figyelmeztet arra, hogy a büntetőtanács tárgyalásai során az iratesomónak *Dreyfust* terhelő részeit, dacára az iratok áthozatalával megbízott tiszti ellenmondásának, nem vették figyelembe. *Quesnay* azzal vádolja a büntetőtanácsot, hogy *Picquart* ezredessel a kihallgatásra való megjelenése előtt közölték egy tábornok vallomását, amelyeket titokban kellett volna tartani. Ugyancsak titokban tartandó vallomásokot közöltek a *Jörabbival*, a mivel lehetővé tették, hogy minden útést elhárítson.

Ugyanez a lap jelenti, hogy *Du Paty de Clamot* és *Esterházy* január 24-én szembesítették egymással és az alkalommal élénk beszélgetésök volt egymással.

A *Gaulois* tagadja, hogy a semmitűzők egyesült tanácsai a büntetőtanács vizsgálatát eléjélt fogva megújítani szándékoznak. A *Journal* megerősíti, hogy *Mazeau* elnöknek az általa vezetett vizsgálat irataihoz csatolt jelentése közvetlenül a büntetőtanács egy tagjának bűnösségét sem konstatálja.

Páris, február 2.

A semmitőszék büntető-tanáca ma kihallgatta az 1894-iki pörben szerepelt írásszakértőket: *Teyssonniert, Gobertet, Charavaít, Berthillont* és *Pelletiert*.

Páris, február 2.

A semmitőszék büntető-osztályának a Dreyfusügyben vezetett vizsgálata eredményét a következőkben lehet összefoglalni:

Megállapították, hogy 1894-ben *csakugyan* követték el árulást a vezérkar kebelében.

A titkos *dossier* nem szolgált biztos támpontot arra, hogy *Henry* és *Esterházy* — akár együtt, akár külön-külön — követték-e el árulást.

A tanúk kihallgatása és a *bordereau* papírjával azonos selyempapír megvizsgálása szükségessé vált.

A vizsgálat pozitív eredményeit egy *ezer oldalas jegyzőkönyvbe* foglalva ki fogják nyomtatni.

Róma, február 2.

Panizzardi ezredes a *Rivista Coloniale* kiadója előtt úgy nyilatkozott, hogy *Schwartzkoppen* ezredes nevében is a *leghatározottabban megcáfolhatja a Dreyfusszal való minden összeköttetést*.

— Semmi okom sem volna, — mondotta az ezredes, — hogy az igazságot eltitkoljam, mert ha *Dreyfusszal* valami összeköttetésem lett volna, ugy ez csakis hazám érdekében lett volna. *Esterházyról* már nem mondhatom ezt.

Vilmos császár proklamációja. A német birodalomban január 27-én ünnepelték *Vilmos* császár 40-ik születése napját. A nap emlékére, de azért is, hogy köszönetet mondjon népének az iránta nyilvánított hódolatért, a császár most a következő proklamációt intézte *Hohenlohe* birodalmi kancellárhoz:

A legbensőbb hála érzelme tölt el isten kegyes vezetéséért ez idei születésnapomon, midőn visszapiantok életem letelt négy évtizedére és különösen uralkodásom idejére. Ambár a sors az idő változó folyamában fájdalmas eseményektől és tapasztalásoktól sem kímélt meg, házamban és uralkodói hivatalomban mégis bőségesen részesültem isten szeretetében. Különös kegyelemben részesültem az utolsó évben, a midőn, meglátogatva azokat a szent helyeket, ahol *Urunk* és *Megváltónk* élt és megváltó művét végrehajtotta, ifjúságom hő vágya teljesült s egyuttal megadott nekem, hogy a németiség tekintélyének öregbítéséhez hozzájáruljak azokban az országokban, amelyekben sok honfitársunk, mint a német kultúra és keresztény felebaráti szeretet harcosai, becsülést szereznek a német névnek. Palesztinai utam szerencsés befejezésekor benső örömmel találkoztam abban a rendkívül sok nyilatkozatban, amelyekben a lakosság minden köre írásban és táviratban szerencsés és áldást kívánt nekem életem új esztendejébe való lépésemkor. A haza határain belül épp úgy, mint távol országokban és földrészekben, ahol német hazafiak élnek, mindenféle ünnepek és gyűlések tetek bizonyosságot a fejedelem és a nép szoros együttartozásának tudatáról. Igen boldognak érzem magam és őszintén mondom köszönetet minden részesnek a hűség szeretet és ragaszkodás e nyilatkozataiért. Ezek megerősítettek engem abban a törekvésben, hogy minden erőmet ezentel is a haza javának és nagyságának szenteljem és számára a sikeres továbbfejlődésnek alapját, a békét, isten segédelmével megtartsam. Kérem, hozza ezt a rendeletet köztudomásra.

HIREK.

Budapest, február 2.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Január 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Ujjonnan belépő előfizetőinknek teljesen díjtalanul megküldjük a Budapesti Napló almanachjának most megjelent (január—február—márciusi) első kötetét, amelyet még ebben az esztendőben három kötet fog követni.

— **Kihallgatás a királynál.** A király, mint *Bécsből* táviratozta ma délelőtt *Wadrok* ezredes, bécsi angol katonai attaséét külön kihallgatáson fo-

gadta. *Wadrok* ezredes kifejezte ő felsége előtt az angol dragonyos ezred köszönetét, amelynek az uralkodó, mint ezredtáladonos a jubileumi érmet adományozta.

— **Kitüntetés.** A király *Zsedényi Béla* földmívelésügyi miniszteriumi miniszteri titkárnak buzgó szolgálata elismeréséül a *Ferenc József-rend* lovagkeresztjét adományozta.

— **Stefánia főhercegnő balesete.** A mai reggeli lapok egy része bécsi levelezőjük utján egy balesetről adott hírt, amely állítólag *Stefánia főhercegnőt érte Miramare* környékén. Arról volt e hírben szó, hogy a főhercegnő biciklizés közben összeütközött egy szembe jövő kerékpárossal oly erősen, hogy lefordult gépéről és a fiatal olasz kerékpárja alá került, amely végig gurult rajta. Most *Triesztből* azt jelentik, hogy ez a hír ebben az alakjában téves és nyilván onnan ered, hogy a főhercegnő egyik udvarhölgye a trieszti uton összeütközött egy trikkelivel. Más baj azonban nem történt.

— **Gyertyaszentelő Boldog Asszony.** Szép napos idő kedvezett ma *Gyertyaszentelő Boldog Asszony* ünnepének. Az utcákon nagy közönség hullámzott föl s alá. A sétálókból ma kijutott nemcsak a *Koronaherceg-utcán*, hanem a *korzónak* is. A templomokat nagyon sokan keresték föl. A belvárosi főplébánia templomban reggel kilenc órakor volt a gyertya-szentelés szertartása a szokásos körmenettel, majd szent beszéd és ünnepi mise következett, amelyen *Kirner* Károly apátplébános celebrált.

— **Mac Kinley beteg.** A nagy győzelemnek nagy betegje van. *Washingtonból* jelenti a táviról, hogy *Mac Kinley* elnököt a békeszerződés ellen való ellenszégűlése annyira kimerítette, hogy egészsége megrendült. *Mac Kinley* titkára azt mondja, hogy az elnököt nagyon kifárasztotta és megtámadta az a súlyos feladat, amelyet a háború és a dolgok további fejlődése reá rótt, nem igaz azonban, hogy az elnök meg van törve. Az elnöknek csak egy kis nyugalomra van szüksége.

— **Husz éves püspöki jubileum.** *Szabó János, szamosújvári görög-katholikus püspök*, a folyó évben éri el püspökké kinevezetésének huszadik évfordulóját egyuttal pedig áldozópappá szentelésének negyvenedik esztendejét. A jubilaris főpásztor 43 éves korában nevezte ki püspökké a király. *Szabó János* a negyedik a szamosújvári görög-katholikus püspökök sorában. Nagyterjedelmű egyházmegyéjének kormányzását rendkívül megnegheztli a *Bukarestből* nyíltan s titkon szított dákóromán izgatás, melyet *Szabó János*nak sikerült papsága s hívei körében ellensúlyozni. Ennek elismerése fejében a király a valóságos belső titkos tanácsos címevel s a *Ferenc-József-rend* nagykeresztjével tüntette ki. *Szamos-Ujvárról* írják, hogy a papság s az érdekeltek megélik értelmisége ünnepélyes módon készül megülni a köztiszteltetben álló főpap püspöki jubileumát.

— **A Budapesti Újságírók Egyesületének választmánya** tegnap *Vészi József* elnökölete alatt ülést tartott. A tanácskozás tárgyát az Egyesület új helyiségébe való átköltözéssel járó teendői és intézkedések képezték. A választmány *Szatmári Mór* főtitkár és *Czeizlay Lajos* gazda előterjesztései értelmében hozta meg egyhangú határozatát. Az Egyesület új helyisége a *Kerepesi-ut* 17. szám alatti ház első emeletén van. A berendezésre kiküldött bizottság rajta van, hogy az új helyiség mindenképpen megfeleljen az igényeknek, ahová február közepe táján az Egyesület már át is költözködik. A főtitkár bejelentette, hogy *Sándor Pál* 100 forinttal az Egyesület alapító tagjainak sorába lépett. A választmány elhatározta, hogy *Wodjéner Fülöp* alapító tag elhunytán fájdalmas részvételt jegyzőkönyvileg fejezi ki s erről átiratban értesíti a gyászoló családot.

— **Halálozás.** *Kovács-Sebestény Béla* m. királyi honvéd alezredes, a hadbírószág vezetője tegnap délután 48 éves korában meghalt. A java férfikorában lévő katoná, aki pártatlansága és szeretetreméltósága révén nemcsak a tisztikar, hanem a főváros előkelő köreinek szeretetét is teljes mértékben bírta, szív-szélhűdésben halt meg. Elhunytá nagy részvételt kelt. Temetése holnap, (pénteken) délután 4 1/4 órakor lesz az *Üllői-ut* 57. számú gyászházban. A beszentelés után a halottat *Ipoly-Szántóra* viszik és az ottani családi sírba helyezik örök nyugalomra. *Kovács Sebestény* Gyula királyi tanácsos, tanfelügyelő, *Kovács S. Kálmán* kir. ügyész, *Kovács S. Kálmán* ref. lelkész és dr. *Kovács S. Eudre* Hontmegye főorvosa testvérüket gyászolják az elhunytan.

— **Két orvostanári balesete.** *Berlínből* táviratozák, hogy vasárnap éjszaka az egyetem két hírneves szemorvos-tanárát súlyos baleset érte. Dr. *Hirschfeld* és dr. *Greef* professzorok éjszaka elcsuszáltak a jéges gyalogjárón és az első a jobb karját törte, az utóbbi agyrázkódást szenvedett. Különösen dr. *Greef* állapota aggodalmas.

— **A királyné emlékeztetése.** A belügyminiszterium arról értesítette *Sáros vármegye* főispánját, hogy ő felsége a király megengedte, hogy a *Sáros vármegyei* jótékony nőegylet eperjesi árvaháza *Erzsébet árvaháznak* nevezessék.

— **Az iglói csata évfordulója.** Igló város hazafias közönsége ma ünnepelte az 1849-iki iglói ütközet felszázados évfordulóját. A város képviselőtestülete díszülést tartott, amelyen *Folgens Kornél* polgármester mondta az ünnepi szónoklatot. Ezután a főtéren levő honvédszoborhoz vonultak és azt a sok százra menő ünneplő közönség jelenlétében megkoszorúzták. A himnusz elnéklése után a menet a honvédsírokhöz indult, ahol *Schneetz Lipót*, városi főjegyző lendületes beszédben escelelte a nap fontosságát. Itt tették le az iglói öreg honvédek az elesett bajársaknak szentelt babérokoszort. A tanítézetek testületileg vettek részt ezen a lélekemelő, hazafias ünnepélyen, amely a *Szózat* elnéklésével befejeződött.

— **Tanítógyűlések.** Négy tanítógyűlés volt ma a fővárosban; egyikén ezeken megpendítették az első pedagógiai szakkönyvtár tervét is.

A *Magyar Tanítók Kaszinója* tanügyi bizottságának megalakulását bizalmas értekezlet előzte meg, amelyen a kaszinó anyagi ügyeiről tanácskoztak. Az új elnök, *Ember Károly* előadta ezután a kaszinó tanügyi programját. E szerint foglalkoznak majd a népköltészet termékeinek a fővárosi népiszólakban való értékesítésével, továbbá az egész magyarnyelvi anyagnak részletes megállapításával, a beszéd- és értelemgyakorlatnak új alapra fektetésével, a slójd oktatásáról szóló vitás kérdések megbeszélésével, az iparoktatás meg nem oldott részletkérdéseivel. A kaszinó egész évi munkásságáról kaszinói Almanachot fognak kiadni. Augusztusra tanzerkiállítást rendeznek, erőlyesen hozzáfognak a *pedagógiai szakkönyvtár* tervének megvalósításához. A bizottság elfogadta az előadott programot.

A *budapesti hivatalos testület* ma délelőtt 9 órakor a felsőerdősi elemi iskola tornatermében képviselői és értekezleti közgyűlést tartott. *Szöke István* elnök megnyitójában fejtegette, hogy a testület működését számos ók akadályozza. Egyik legújabb óka, hogy a kiküldött meghívókat, amelyek portómentek, a posta megleletezi és e miatt a testület 1500 tagjának tudomására sem juthat a gyűlés megtartása. Jelezi egyuttal, hogy *Nagy László* felosztási indítványa és a titkár előterjesztése az alapszabálymódosítások tárgyában a gyűlés főbb tárgyai. A titkár felolvasta *Nagy László* indítványát, amely arról szól, hogy mivel bizonyos miniszteri rendeletek nem kötelezik a tanítószögöt kezszeregyesületek alakítására, ezért a hivatalos testület mondia ki felosztását. Többek hozzájárulása után az elnök szavazás alá bocsátja a kérdést, hogy tárgyalhatja-e *Nagy László* indítványát, avagy *Radó* javaslata szerint elutasítsák-e? Az elnök kimondotta, hogy *Nagy László* indítványát a gyűlés nem tárgyalja. *Szöke István* elnök most az alapszabálytervezet tárgyalását tűzte ki. Az alapszabálytervezet szerint a hivatalos egyesület továbbra is kötelezőnek mondia ki minden budapesti tanítóra, tanítóóra és minden polgári iskolai és képezési tanára az egyesületbe való belépését, azaz sulyosbítja, hogy a kötelező tagságon felül tagdíjat is kötelesek fizetni és meg nem jelenés esetén meg egyforintos büntetést is tartoznak fizetni minden elmaradó tag. A kérdéshez sokan hozzászóltak, végül abban állapodtak meg, mikor legfeljebb harminc tag mondia ki ezt a határozatot. Hozzászóltak: *Gyórfy János, Sziklás Adolf, Peres Sándor, Kurcz Sámuel* és *Scön József*. Erre megszavazták a tagdíjat, hogy nem a belügyminiszterhez terjesztik föl az alapszabálytervezetet jóváhagyás végett, hanem a képviselői közgyűléshez, amelybe minden öt tanító küld egy-egy képviselőt és csak ez a harmadfél száz taggal rendelkező közgyűlés mondhatja ki érvényesen az alapszabályok elfogadását az egész tanítószög nevében.

Tárgyalásra került ezután *Gyórfy János* indítványa a *német nyelvnek* a fővárosi elemi iskolákból való *kiküldésére* tárgyában.

Lakis Vendel helyesli az indítványt, mert az öt év előtti német eltérési fölterjesztésre mindmáig nem felelt a hatóság, holott a miniszter is leirt időközben, szintén a német-tanítás eltörlesztésé kívánva. *Ember János* tanfelügyelő az egész német-tanításunkat celtalannak és fölöslegesnek mondia, de az idei iskolai rendet már ne bolygassuk, jövőre nézve pedig azért nem kell az indítványt, mert a készitendő új törvény amny sincs benn már a német. A gyűlés elfogadta *Gyórfy* és *Lakis* indítványát, mely szerint a német a jövő tanév elejétől törlendő.

Az *Eötvös-alap Országos Tanító-Egyesület* báró *Eötvös József* halálának évfordulója alkalmából, ma délután az akadémiá gyűléstermében ünnepi gyűlést tartott. Az I. kerületi paedagogium ifjúságának karéneke után *Molnár Viktor* miniszteri tanácsos megnyitotta a gyűlést. Ezután *Józsa Mihály* tanfelügyelő hatóság emlékbeszédet tartott, majd *Barsics Jenő* fővárosi tanító alkalmi költeményt szavalt. *Lakis* Vencitkár terjedelmes jelentést tett az egyesület jelen állapotáról; a 91.991 forint 9 krajcárnyi egyesületi alaptekből az idén 4190 forintot osztottak szét ösztöndíjakban és segélyösszegekben. Az elnöki záróbeszéd után az ifjúság karéneke zárta be a szép ünnepélyt.

Az állami tanítók országos egyesületének nagyválasztmánya ma délután 4 órakor, a tanítói kaszinóban tartotta gyűlést *Kozma László* elnökölete alatt. Az ország minden vidékéről feiserlegelt tagok első sorban dr. *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszternek kívánták megköszönni legutóbbi leiratát, amelyben az állami tanítóknak a XI. fizetési osztály elvei szerint való fizetésrendezést ígért. Megállapították a husvéti közgyűlésnek tárgyszerűségi s ezzel a gyűlés véget ért.

— **A Wodianer-család köszönete.** Felkértek bennünket az alábbi sorok közlésére: A vizsgálati részvét ama sok jelért, melylyel bennünket felejt-hetetlen emléki atvánk, vásárhelyi Wodianer Fülöp elhunytá alkalmából a saját képviselői, testület és egyesek elhalmozták, fogadják mindannyian ez uton is hálás köszönetünket. *A gyászoló család.*

— **Leégett falu.** Röviden hírt adtunk arról a nagy veszedeletről, amely a lipótmegyei Nagy-Bob-roc községben pusztított. *Liptószentmiklósi* tudósítónk táviratozza, hogy a falu teljesen elhamvadt, mintegy ezer ember hajléktalan lett. A tűz éjjel ütött ki és így a lakosság alig védekezhetett. Eddig tizenhét hal-talalt meg a szenes romok között. Több mint ötvenen súlyosan megsebesültek, közülük nyolcan haldoklanak. Az elszenesedett holttesteket ma temet-ték el. A kár hozzávetőleg 250.000 forint, aminek egy harmadrésze biztosítás folytán megtérül ugyan, de amig ez megtörténik, a hajléktalan lakosság éh-halál fenyegeti. A környék maga is szegény és a rendelkezésre álló segélyeszközök elégtelenek. A megye alispánja a végsőre jutottak nevében hat-hatós és sürgős segítséget kér és a hivatalos kör-ön kívül különösen a nagyközönség könyörado-mányait ér eszedik. A falu férfi lakosai legnagyobb-részt Budapesten dolgozó tót napszámosok, akik ma-guk nem képesek nyomorba jutott családjukon se-gíteni. Kegyes adományokat elfogad az alispáni hivatal.

— **Dadogók vizsgálja.** *Skultéty* Lajos áldozópap két év óta tanítja nagy sikerrel a Harsfa utca 24-ik szám alatt lévő tanteremben a dadogókat. Növen-dékei ma délelőtt mutatják be haladásukat. A vizs-gán, amelyen dr. Erdősi Béla tankerületi főigazgató elnököl, jelen voltak dr. Szabolcs Sándor miniszteri tit-kár a közoktatásügyi minisztérium részéről, dr. Chere-ven Flóris főigazgató, dr. Moravcsik Ernő egyetemi tanár, dr. Csudav Jenő egyetemi tanár, dr. Samu Ferenc tanár, Borbély Sándor igazgató, a humánus intézetek tanárai és a szülők. A vizsga eredménye a legszébb elismerés *Skultéty* Lajos fáradhatatlan buzgalmának. Növendékei, kik között az elemi iskol-ás gyerektől kezdve a nagy gimnázistaig, majdnem minden iskola-osztály képviselve volt, a négy hóna-pig tartó tanfolyam alatt teljesen leküzdötték a dad-o-gást, úgy hogy ma mindannyian nyugodtan, a leg-szabályosabb kiejtéssel feleltek a kérdésekre. Az új tanfolyam a napokban kezdődik. Jelentkezheti a Barcsay-utcai gimnázium bérházában, Harsfa-utca 24. szám alatt.

— **Krivány első kihallgatása.** Tegnap délelőtt hallgatta ki először *Krivány* Jánost az aradi kir. tör-vényszék helyettes vizsgálóbírója dr. *Körtvélyessy* György s nyomban elrendelte ellene a *vizsgálati fog-ságot*. Délelőtt tíz órakor vezette föl egy szörnyos börtön-ör a fogházból a törvényszéki épületbe. A cel-lától a vizsgálóbíróhoz ott vezet el az ut, azon a folyosón, amelyen a *gyámpéztár* van s *Krivány* vi-szontlátható tizenhat éves működése színterét. Mikor a megyeház udvarán s ezen a folyosón végig vezet-ték, a tisztviselők mind ott állottak az ablaknál s *Krivány* mosolyogva köszöntögetett egykori hivatal-noktársainak. Fél óra hosszat tartott *Krivány* első kihallgatása. *Bevallotta* minden vonatkozás nélkül a terhére rótt büncselekményt, a *sikkasztást*. A beis-méror vallomás után a vizsgálóbíró, dr. *Parecz* György kir. ügyész indítványára elrendelte ellene a vizsgá-lati fogságot, amibe *Krivány* belenyugodott. A részletes kihallgatást *Nyirő* Géza vizsgálóbíró fogja megkez-den, ha visszatér Szent-Annáról.

— **Sikkasztó házfelügyelő.** Maloschik János Csányi-utca 11. szám alatt lakó vendéglősnék egy kétemeletes bérháza van a Csányi-utca 7. szám alatt. Ennek kezelésével a múlt év május hó elsejével *Barna* Ferenc, 25 éves nős szerelőt bízta meg, aki szolgálatai fejében szabad lakást kapott. Január 31-én este elfjött gazdájához a már kiállított házbér-nyug-táért és másnap a lakók legnagyobb részétől be is szedte az esedékes lakbéréket, 1200 forintot. A be-szedett pénzt rendszeres meg aznap délelben szokta át-adni Maloschiknak, akinek délután mindjárt feltűnt a szokatlan késedelem. Átment a 7. számú házába és tudakozódott Barnánétól, hogy hol van a férje, mert még nem jelentkezett nála. Az asszony azt mondta, hogy férje nem tudta az összes lakóktól behaj-tani a lakbért, mert néhányan estére ígérték. Részletekben pedig nem akarta átvenni és azzal tá-vozt el az anyjához, hogy majd estére visszatér és akkor számol le gazdájával. Maloschik némileg me-gnyugodott, de azért fölvilágosítást kért a sarkon posztoló rendőrtől, hogy nem volna-e jó, ha jelentést tenne. Az megnyugtatta, hogy nincs mitől tartania, mert hiszen ha megjön, ő majd átküldi Maloschik-hoz, hogy leszámoljon. A háztulajdonos várt estig, de a felügyelő csak nem jött meg. Kiküldött *Barna* anyjához is, aki azt felelte, hogy a fia nem járt nála. Ekkor már tisztában volt vele, hogy a házfelügyelő megszökött a beszédett pénzzel és ma reggel jelen-tést tett a rendőrségnél. Ujabbán sokat járt Barnához valami *Tepperovits* Lajos nevű barátja, aki már Ameri-kában is járt. A detektívek *Tepperovits*set sem találták

lakásán. Egyébként már ötször volt büntetve s egy izben nagyobb összeget elikkasztva Amerikába szö-kött, honnan csak büntetés elvállása után tért vissza. Valószínű, hogy ő beszélte rá Barnát a sikkasztásra és az ő tapasztalatai nyomán most már utban van-nak valamelyik tengerparti város felé.

Öngyilkos kísérlet a Ludovikában.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —
Budapest, február 2.

A *Ludovika Akadémia* betegosztályán súlyos beteg körül sürgősdolnak az orvosok. Egész tudománnyukat a mérlegbe vetik, hogy visszaadják az életnek *Szöke* Gyulát, az akadémia egyik fiatal növendékét, aki néhány nappal ezelőtt gyermekes önértelből fegyvert fogott maga ellen. A puskaszerencsére okosabb volt a gyermekifjúnál s bár a golyó egészen átjárta gyöngye testét, az orvosi tudomány ma már diadallal vizsgáthalja meg a megtört szülőket: a fiu fel fog gyógyulni.

Az öngyilkos kísérletről annyira titkolóztak a *Ludovika Akadémián*, hogy híre csak ma, öt nappal az eset után, került ki az intézet falai közül.

Mióta *Szvetich* altábornagy nyugalomba lépett s helyébe *Csesznák* Benő tábornokot nevezték ki a *Ludovika Akadémia* parancsnokává, a szeretet programját is fölretették, hogy egy katonailag fontosabb elvnek nyissanak tért: a fegyelemnek. *Szvetich* atyja, nevelője volt az akadémia tiszti-sorba fűszerdülő honvéd katonai növendékeknek. Családja tagjainak tekintette a gyermek-katona-kat s a szeretet erejével igyekezett belőlük jó tiszteket nevelni a honvéd ármádiának. Az öreg kegyelmes ur azonban tulon tul is gyöngye, éreltyen ember volt. Csupa szeretetből annyira becézgette a fiatal tiszti kandidateusokat, hogy mikor a csapatokhoz ke-rültek mind kadétkot, szinte előlül kellett kezdeni a katonai nevelésüket.

Akkor jutott eszébe a honvédelmi kormány-nak, hogy erősebb kezekre bizza a *Ludovika Akadémia* parancsnoki tisztét. *Szvetich* már öreg is volt, nyu-galomra vágyott, hát kinevezték a honvéd katonai főtörvényszék elnökének is az akadémia vezetését *Csesznák* Benő tábornokra bízák, aki ugyanis, mint csapatparancsnok, ugyanis mint a honvéd katonai okta-tás egyik kitűnősége gravisima persona volt a mi-niszteriumban és a honvéd főparancsnokságnál egy-aránt.

Csesznák Benő parancsnokságával egészen új éra kezdődött a *Ludovika Akadémia* belső életében. A családias hangulatot erélyes katonai fegyelem váltotta föl. A növendékek megszüntek gyermekszámba vétetni. A tábornok azt kereste, azt tekintette bennük, amik valójában voltak is, a honvédhadsereg tisztika-rának jövő generációját. Egészen új alapokra fektette a nevelés programját s kiadta a jelszót, hogy a katonai fegyelem irányelveire mindenekelőtt szigorú gond fordítandó. És azóta az akadémia növendékei kevesebbet játszottak, de annál töb-bet tanulnak. Harom-négy éve alig van, hogy *Csesznák* rendszerét követik a nevelésben s az intézetből azóta kikerült hadapródok és tisztek ka-tonai minősítésében máris észrevehető a feltűnő ha-ladás.

De talán éppen azért, mert ismerjük az aka-démia szigorú fegyelmi szabályait, hat ránk olyan kínosan annak az öngyilkos-kísérletnek a híre, mely néhány nappal ezelőtt majdnem életébe került az akadémia egyik fiatal növendékének.

Szöke Gyula alig 16 éves gyermekifju. Második éve, hogy növendéke az intézetnek. Előkelő házból való fiatal ember, aki nagy ambícióval indult a ka-tonai pályának. Tanárai szerették, becsülték, mert szorgalmas gyereknek ismerték. Annál inkább fel-tűnt, hogy utóbbi időkben sürűen elhanyagolta kötelességeit. A múlt hét egyik napján is, éppen szakasz gyakorlatok előtt állott, mikor a betegek osztályán jelentkezett, mint gyöngékedő. Tanárai, katonai oktatói nem akartak beleavatkozni a dologba s az orvosok bízák a vélemény mondást. Az ezred-orvos kevéssel később meg is érkezt, hogy meg-tartsa a szokásos beteg vizitet. Megvizsgálta *Szöke* Gyulát is, de nem találta betegnek.

— Nem szégyelli magát — szölt hozzá inkább atyai hangon, mint a katonai felsőbb jogosult szigorával — hogy egészségesen betegnek jelenti ma-gát. Menjen rögtön vissza a szakaszához és teljesite a kötelességét.

A gyerekember, sápadtan hallgatta végig az ezredorvos szemrehányásait. Azzal katonásan sarkon fordult s eltávozott. Visszament a szakaszához. Bará-tai, kellégek éppen a gyakorlaton voltak, amelyből ő kivonta magát. És akkor visszahangzottak fülebe az ezredorvos dorgáló szavai.

Néhány pillanat mulva hatalmas fegyverdörrenés zaja verte föl a visszhangos folyosókat. A szol-

gálattevő altisztek s az akadémiánai rémülten futottak össze, hogy sorba vizsgálják a növendékek szobáit, honnan a lövést hallották. Mikor a masod-évesek egyik termébe benyitottak, vérbe fagyva talál-ták meg a kis *Szöke* Gyulát, *Melléből erősen patakzott a vér, halálsápadt arca kínosan vonaglott. De még élt.*

Az orvosi segítség szerencsére azonnal kéznél volt. Kimosták sebé s egy hordágyon a súlyos be-tegek osztályára vitték... Ott konstatálták az orvosok, hogy a szerencsétlen fiatal ember *Manlicher* fegyverével lötte keresztül magát. Szívének irányoz-hatta a fegyvert, mert a golyó a szíve fölött háruult be a mellébe s egészen átúrta a testét. Még szerencse volt, hogy nem revolverrel, hanem a *Manlicher*-puskával lötte meg magát, mert a *Manlicher*-golyó teljes erő-vel ment keresztül a testen s magával vitte a ruha-foszalványokat is, amelyek különben halálra mérgezték volna meg a lövés csatornáját.

A szomorú esetről az akadémia tanárai tettek jelentést *Csesznák* Benő tábornoknak, aki rögtön a haldokló fiatal ember ágyához sietett s egyszerűsind arról is intézkedett, hogy a szülőket táviratilag érte-sítsék a szerencsétlenségéről.

Napokig küzdött a halállal a gyöngye gyermek-katona, míg végre az orvosi tudomány, mely éjet-napot egybevetve ott virrasztott betegágya mellett, megmentette az életnek. Szülőit, akik kedden reggel érkeztek meg betegágyához, már azzal az örömhírrrel fogadták az orvosok, hogy gyermekük élete meg van mentve.

A kis beteg tegnap már vissza is nyerte esz-méletét s maga vigasztalta meg aggódó szülőit, hogy nincs már fájdalma semmi...

Orth János.

Budapest, február 2.

A legendás főhercegről, aki Amerika messze déli tengervidékén elenyészett a való életből, most újra szól a hír. Külföldi lapok is vitatják ismét a multnak még mindig át nem adott titokzatos esetet, s többek között egy bécsi újság, a *Neues Wiener Tagblatt* foglalkozván a lapunk tegnapi számában megjelent nagyrédekü levelel, keresi a titok kulcsá-hoz vezető nyomokat. Így fölleveníti a lap egyik munkatársának *Giovanni Giaconival*, a *Santa Margherita* egy tengerészével *Spalato*ban 1893. nov. 4-én folytatott beszélgetését. Ez a *Giacconi* Buenos-Ayresből tért vissza Európába s *Orth* Jánosnak egyik leghűségesebb embere volt, akinek elbeszélése legalább több érdekes adattal és jelenettel vet vissza világosságot a *Santha Margherita* vállalkozására és az eltűnt főherceg ne-mes alakjára.

Az 1893-ik esztendőben a *Santa Margherita* személyzetéből csak negyven tertek volt még csak vissza Európába s azóta ez a szám nem is szarapo-dott. Mind a negyven Buenos-Ayresben váltak meg *Orth* Jánostól és pedig a következők: *Sodich*, a hajó első ka-pitánya, *Luigi Lera* hadnagy, *Sucich* hadnagy, aki azóta már meghalt *Port-Said*ban és végül a beszélgetésben szerepelt *Giovanni Giacconi*, akit maga *Orth* János küldött el, amikor megtudta, hogy Európából leveleket kapott, amelyek családi és örökségi ügyekben haza szólítottak.

Giovanni Giacconi, mint már említettük, *Orth* János egyik legrégebb és leghűségesebb embere volt, részt veit a főherceg közepentengeri utazásaiban. Nema győzte eléggé dicserni gazdáját, mennyire igaz-ve-ri-gerész, milyen kitűnő parancsnok és mennyire igény-telen, amikor tengeri uton van, úgy hogy a legegyszé-rűbb hajószolgálatból is kivessi a részét. Amikora *Naire* hajón a főherceg befejezte a *Dalmácia* partvidékén tett tengeri útját (erről a trónörökös művéhez adatokat is szolgáltatott), személyzetét elbocsátotta s csak éppen *Giacconi* szabadságot fél fizetéssel hat hónapra, hogy ezt az időt valami ideiglenes foglalkozással el-töltve, készen legyen arra, hogy a szolgálatába visz-szatérjen.

A főherceg elküldte hűséges emberének az areképét, amelyre ezt írta rá: *Memoria di vostro capitano a Giovanni*. *Giacconi*, amikor kevéssel azután *Liosaból* köszönő levelet küldött, már megtudta volt, hogy *Salvator* János főherceg azon-tul már csak *Orth* János s a főherceg amikor erre a levélre válaszolt *Birstein*ből, már csak így írta magát alá: *Giovanni Orth*. Csakhamar új levél is ment, amelyben felszólítja *Giacconi*t, hogy menjen a *Santa Margheritára* és toborozza össze a régi le-gényiséget.

„Egy hajót vásároltam — írja — s majd valami vállalkozásba kezdünk. De felhívom arra a figyelmét, hogy nem tudok már olyan fényes béreket fizetni, mint azelőtt. Most magamnak kell valami kereset után láni s csak annyit fizethetek, mint más hajótulajdonos.”

Csakhogy *Giacconi*nak minden igyekezete hasz-talan volt, a régi legényiséget, amely szerte széledt a világba, nem szedhetné össze és így csak egymagá-

ban jelenhetett meg a Santa Margherita, amelynek a létezéséről egyébként csak a levélből értesült.

Amikor Giacini a fedélzetre érkezett, gazdája akkor Londonban volt. Elébe ment Dünkirchenbe, s a vasutnál megvárta. Alig ismert rá arra az urra, aki barátságosan integetett neki a vasuti kocsi ablakából, majd kiszállva barátságosan megszorította a kezét. Giacini hozzá volt szokva, hogy a főherceget mindig egyenruhában lássa, akkor pedig már polgári ruhában volt. Amikor megtudta, hogy a régi emberei közül egy sem került meg, keserű mosollyal jegyezte meg:

— Ön hűséges ember, Giacini, ön az egyetlen, aki velem akar jönni.

Londonból indult utra a hajó, de Chatham felé való utjában, ahol cementakománnyal akart fölvenni, egy fúrge német gőzös neki rontott. Mind a két hajó megsérült s a vizsgálat idejére veszteglésre utalták a Santha Margheritát is. Orth Jánost az eset annyira bántotta, hogy már ki akart rakodni hajójából. A pőr rónóze kedvezően ütött ki, a másik felet huszezer forint kárpótlásra ítélték, mire aztán utra kelt Orth.

Igen érdekes részleteket mondott el Giacini a Margheritán lefolyt életről. A hajón, ahol a legszigorubb fegyelem uralkodott, ott bontakozott csak ki Orth egyénisége egész varázsában. Mindenki remegett előtte, pedig senki sem hallott tőle kemény szót. Figyelemmel volt minden egyes embere iránt, szóba elegyedett velük, kikérdezte őket otthonuk, szülőik, feleségük, gyermekeik felől. A hajón, mint másodkapitányt teljesítőt szolgálótat s kötelességeit a legszigorubbban teljesítette, betartva pontosan a parancsnokkal szemben elvárt alárrendeltséget. Szólgálaton kívül szüntelenül tanulmányozott s csak kevés időt engedett magának a szórakozásra, amely zongorázásból és apróbb képek festéséből állott. A vasárnap délután, eltekintve a leggyűlésebb teendőktől, szabad volt. Akkor mindegyik ember egy fél liter jó francia bort kapott s egy pompás friss kenyert, amelyet egy francia matroz pompásan tudott készíteni s miattal egy olasz a dudát fújta, a többiek derekasan táncoltak. Ezeket a vasárnapi mulatságokat Orth mindig mosolyogva nézte és tréfásan elbeszélgette a mulatókkal.

Egy ilyen mulatság után sokáig maradt a fedélzeten. Egyszer aztán odalépett Giacinihoz, aki őrségen volt. Szóba került — először és utójjára — az ő haviúgya. Beszélte a Jacht-klubról, amely akkor alakult meg Ausztriában.

— Giovanni! — mondotta. — Nem tart soká s vesznék magunknak ismét egy jachtot, egy tengeren uszó házat, öregem.

A hű ember így merészkedett szólani:

— Io sono nato Austriaco, e voglio morire come puro Austriaco. (Mint osztrák születtem, s mint osztrák akarok meghalni.)

Giacini beszélt még egy viharról, amely két-száz-háromszáz mérföldnyire a Laplata torkolatától érte a Margheritát. Egymásután csapkodtak fel a hullámok a fedélzetre. Orth Jánost négy-szer-öt-ször is végig sodorta a fűdélzet egész hosszában az ár. Egyik pillanatban már-már elveszítették hitte a legénység. Amikor a hullámcsapás elmúlt, ott találták a fedélzeten beverve. Giacini és mások hozzá rohantak és talpra állították.

— Grazie, grazie, niente — ezekkel a szavakkal mondott köszönetet, azután hozzátalált, hogy a legénységgel együtt a hajót a vihartól megmentse.

Késséssel azelőtt, hogy Giacini megvált Orth-tól, Buenos-Ayresben bekövetkezett az a sajnálatos esemény, hogy *Sodich kapitány megbetegedett*, a parancsnokságról lemondott s kilépett Orth szolgálatából. A főherceget ez annyira elkedvetlenítette, hogy föl akarta bontani a szerződést, amely arra kötelezte, hogy Vaparisoba menjen a Margheritával. Utóbb azonban mégis elment. S a Tüzföld táján a viharos tenger nyomtalanul elnyelte.

SZINHAZ. MŰVÉSZET.

** A budai zeneakadémia holnap pénteken este 8 órakor tartja a Vigadó kistermében második hangversenyét. A budai zeneakadémia *Szobovics* Lajos miniszteri osztálytanácsos elnöke és *Szautner* Zsigmond zeneigazgató vezetése alatt a művészet terén valóságos missziót végez, és már azért is örömmel látjuk azt a nagy érdeklődést, amely e koncert iránt is mutatkozik.

** Hangverseny. Major D. Gyula ismert zeneszerző zeneakadémiája ma nyilvános hangversenyt rendezett a Terézvárosi Társaság dísztermében. A nagy számmal megjelent díszes közönség a növények fokozatos haladását konstataita és meggyőződött, hogy az intézet nemcsak a zene technikájára oktatta a növendékeket, hanem bevezeti őket annak szellemébe is. A produkciók legnagyobb része teljesen kifogástalan volt, sőt sokszor művészi színvonalon állott.

Az énekesek közül *Scheibel* Linka, Schubert és Mendelssohn egy dalával, *Toperczer* Blanka, aki Figaro és Mártha egy ariáját énekelte, *Novák* Imre pedig Schubert Harstjanok előadásával tűnt ki. Zongorán *Scheibel* Riza, *Ostravicher* Riza, *Herzka* Armin, hegedűn *Ungár* Márton, *Fleischmann* Miksa arattak sikert. Legzajosabb tetszést a női kar keltette, amely Major, Kahn és Riga egy-egy háromszólamu karát adta elő művészi érzéssel.

** Házil hangverseny. A *Telefon* *Hirmondó* holnap (pénteken) este fél 9 órakor érdekes s változatos műsora *Házil hangverseny* rendez előfizetői szórakoztatására. A koncertben részt vesznek: *König* Renée, *Rambowsky* Mariska, *Vernier* Róza, *Grossi* József, *Stross* Árpád, *Odry* Zsuzsanna, *Zsigmond* Mihály, *Zdray* József. Hangverseny után 11 óráig *égitánczene* lesz hallható a kagylókön.

FARSANG.

(Az újságírók bálja. A *Budapesti Újságírók Egyesületének* állandó rendező-bizottsága, nagy buzgalommal fáradozik azon, hogy a március 5-ikén a Vigadó összes termeiben megtartandó hangverseny és bálja minél fényesebb legyen. A programm még a tavalyi hangverseny programjánál is gazdagabb és érdekesebb lesz. A bizottság ma délután kapta meg *Miss Mary Halton* levelét, amelyben a legnagyobb örömmel ígéri meg, hogy a hangversenyben részt vesz, ily módon akarván megbálintni Budapest közönségének és sajtójának azt a kintünetű szeretetreméltóságot, amelylyel őt fogadta. A teljes programot ezuttal még nem teszi közzé a bizottság, de felkéri azokat, akik meghívóra igényt tartanak, hogy ezt a *Budapesti Újságírók Egyesületének állandó rendező-bizottságánál* (Károly-kört 4. a. I. em.) jelentésk be.

(A postások táncvigalma. A Budapesti postás-és táviratai altszék és szolgák emberbaráti és önművelődési köre pompás mulatságot rendezett ma a Vigadó nagy termében, mely ez alkalomra zsufolással megtöltött közönséggel. A mulatság hangversenyyel kezdődött, ez után vacsora volt, melyre reggelig tartó tánc következett. A mulatságon részt vett a postás-világ számos notabilitása, köztük *Demény* Károly igazgató, *Paal* Imre tanácsos, *David* Endre, *Sóna* László főfelügyelő, *Travers* István, *Frick* József, *Schwendt* Imre, *Lázár* István, *Alfay*, *Katona* és *Reiter* felügyelők stb. A táncokban, mintegy száz pár vett részt. Ott voltak:

Lányok: *Jujács* Hermina, *Schöber* Irén, *Gülböls* Emilia és *Róza*, *Csipka* Paula, *Kissela* Erna, *Vörös* Ágnes, *Bejari* Ida, *Szabó* Valeria, *Nagy* Mariska, *Kovács* Anna, *Matusek* Anna, *Varga* Mariska, *Meyer* Juliska, *Muberg* Margit, *Radó* Gizella, *Dalai* Vilma és *Terez*, *Szaladi* Terez, *Ankeli* Mari, *Kunyitka* Juliska, *Schön* Anna, *Gazdátka* Vilma, *Török* Vilma és *Anna*, *Hampo* Erzsike, *Horvath* Luiza, *Pelezmann* Irma és *Erzsi*, *Varga* Ilona, *Los* Luska.

Asszonyok: *Nagy* Lajosné, *Kovács* Józsefné, *Abonyi* Henrikné, *Mészáros* Ferencné, *Schojam* Istvánné, *Tóth* Lajosné, *Leipinger* Józsefné, *Lung* Józsefné, *Laszlo* Ferencné, *Nemeth* Lajosné, *Jankó* Gyulané, *Mészár* Irén, *Diós* Lajosné, *Czedik* Karolyne, *Doner* Sándorné, *Jozan* Istvánné, *Varga* Ferencné, *Dobos* Istvánné, *Jankovics* Józsefné, *Balogh* Janosté, *Év.* *Schlösser* Józsefné, *Böles* István, *Radó* Henrikné, *Baita* Adolfiné, *Gerő* Manóné, *Ujvari* Józsefné, *Mezgeri* Ferencné, *Decker* Zsigmondné, *Rakovszky* Istvánné, *Lengyel* Karolyne, *Sziszik* Pálné, *Osoda* Ferencné.

(A Budapesti Köztársasági Vaspálya Társaság kalauzaí fényesen sikerült táncvigalmát tartották ma a fővárosi VI.—VII. kerületi kör termében. A balanyai tisztet *Steller* Antalné töltötte be, kinek megérkeztek hatalmas virágcsokrot nyújtott át a rendezőség. A mulatságon megjelent a Vaspálya Társaság egész tisztikara is, elen *Isay* főfelügyelő, *Steller* főmérnök, *Gaál*, *Róthy*, *Szrochay*, *Váray* és *Godiner* felügyelőkkel stb. A táncrend átszállójegekből álló fűzette volt. Az első négyest közel 100 pár táncolta.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közöltéteknek sem tartalmaért, sem alakjéért nem felelős a szerkesztőség.)

Menyasszonyi kelengyék

legszebb kiállításban

Kollarits József és Fianál

Budapest, IV., Városház-tér 8.,

ugyanott most jelent meg

a legújabb képes árjegyzék,

mely váson- és fehérmű-kelengyék beszerzésénél tájékozással szolgál. Árjegyzéket kívánat, a ingyen és bérmentve küldünk.

Olcsó lakások Budán

II. Fő-utca 51. számú négyemeletes bérházban Augusztus 1-ére. Gyönyörű kilitás a pesti Dunasorra. Modern comfort, celszerű beosztás, személy és cselédlift, villam- és gázvilágítás, villamos- és propeller közeledés. Bérbead: *Dr. Metzler Gusztáv ügyvéd* d. u. 3-6 között **IV., Zöldfa-utca 12. szám alatt.** (Telefon-szám 60-47.)

THE MUTUAL

NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ-TARSASÁG.
A legnagyobb és leggazdagabb biztosító társaság a világon.

Tisztán kölcsönös.

Részvényesei nincsenek.

Utánfizetési kötelezettség nélkül.

Az összes nyereséget a biztosítottakra esik.

Legszabadelvűbb biztosítási feltételek.
Megtámadhatlan és érvényesülennem válható kötvények.

Az 1897. évi zárszámadás adatai:
Biztosítási állomány . . . . . 4.853 millió frankon felül
Összes vagyon . . . . . 1,314¹⁰/₁₀ „ „ „
Bevételek 1897-ben. . . . . 280¹⁰/₁₀ „ „ „
Nyeresémet tartalmaz (teljesen teljesítendő) . . . . . 183¹⁰/₁₀ „ „ „
Díjtáblázatokkal és bővebb felvilágosítással készségesen szolgál a

Magyarországi vezérigazgatóság
Budapest, IV., Károly-kört 26.

TÁVIRATOK.

Laibach, február 2. Ma reggel a már részben lakott, új kormánypalota középszárnnyán a munkában lévő díszteremben nyilván a szarításra való tűz vigyázatlan kezelése következtében az épületalvány meggyulladt, de a tüzet hamarosan elszigetelték. Az állvány félig leégett. A kár nem jelentéktelen, mert a terem és a szomszéd fogadótermek mennyezete erősen megrongálódott.

Bukarest, február 2. *Mavrodí* Jenőt, a bécsi román követség tanácsosát, kinevezték brüsszeli követé.

London, február 2. *Cecil Rhodes*, aki három hétre Egyiptomba megy, Brüsszelen fog átutazni, ahol a király fogadni fogja.

Brüsszel, február 2. Bár a Kongó-állam tagadja az utjában közölt rémhíreket, mégis valószínűnek látszik, hogy a főkelők további harcukban a Tanganyika-tó mellett *Dhanis* fölött és a Kongó meg az Ubangi összeterkolásánál *Lothaire* fölött győzelmet arattak. Az utóbbiról megéppenséggel az a hír érkezik, hogy súlyosan megsebesülve fogságba esett. Mindkét ütközetben sok európai esett el.

Kopenhága, február 2. *Brandes* György súlyosan megbetegedett.

Stockholm, február 2. A király március 1-én Biarritzba szándékozik utazni. Ugyanakkor a királyné *Honneffe*, a Rajna mellé megy.

Stockholm, február 2. *Casparsson*, az első kamara alelnöke tegnap meghalt.

Bombay, február 2. (*Reuter*) *Curracheeban* újra kiütött a pestis. A benuszultók elhagyják a várost.

A cár és Finnország.

Helsingfors, február 2. *Miklós* cár az országgyűlés hódolatát kifejező feliratra ezt válaszolta:

Köszönöm a rendek által kifejezett szeretetet és hódolatot. Remélem, hogy ezeket az érzelmeket az országgyűlés küszöbén álló munkájában be fogják bizonyítani azzal, hogy szigorúan alkalmazkodnak a helyi életviszonyokhoz és a katonai törvénynek amaz alapelveihez, amelyeket felejtethetetlen atyám elfogadott s amelyeket a főkormányzóval közöltem.

A bolgár fejedelemné halála.

Szofia, február 2. *Mária Luiza* fejedelemasszony elhunyt a katonai orvosi intézetben a fejedelemasszonyt ideiglenesen a filippopoliszi katolikus templomban temetik el.

Szofia, február 2. A szultán rendkívül meglepetéssel a részvétélviratot küldött *Ferdinánd* bolgár fejedelemnek és egyúttal bejelentette neki, hogy egy udvari méltóságot Szófiába fog küldeni külön kézzel.

Szofia, február 2. Hivatalosan kihirdették, hogy a fejedelemné temetése nem kedden lesz, amint eredetileg, hanem szerdán, e hó 8-án.

Bécs, február 2. Egy idevaló, helyi tudósító jelentése szerint híre jár, hogy ő felsége a Zágrábból Bécsbe érkezett *Salvator Lipót* főherceggel fogja magát a bolgár fejedelemasszony temetésén képviseltetni.

Bécs, február 2. A bolgár fejedelemasszonyért 8 napos udvari gyászot rendeltek el, amely február 4-én kezdődik.

Madrid, február 2. *Mária Luiza* bolgár fejedelemasszonyért két heti udvari gyászot rendeltek el.

Witte betegsége.

Berlin, február 2. Itteni pénzügyi körökben, péntekről jelentések alapján beszélik, hogy *Witte* pénzügyminiszter súlyos beteg. Néhány hónap előtt influenza-ba esett és azóta folyvást betegeskedik. Ellen-

segei még egyre eskálódnak ellene és hiesztelik, hogy állása nagyon megrendült. Witte lemondása nagy hatással volna az orosz pénzügyi viszonyokra, mert Oroszország pénzügyi politikáját évek óta ő maga vezette.

A világképe.

New Castle, február 2. Egy népgyűlésen, melyet tegnap a békemozgalom érdekében tartottak, Grey, a gyűlés elnöke, azt mondta, hogy a mozgalom vezetői nem olyan emberek, akik be nem látnák a szükségét annak, hogy Anglia tovább is megtartsa a tengereken való uralmat, a maga védelmére és kulturális hivatásának teljesítésére. Örömmel akarja üdvözölni az orosz cár javaslatát és hinni akar ösztönzésében. Európa nyugalma biztosítható lehet, ha a hatalmak elismerik a határokat nézve a statusquot és ha az egyenjóság elvét az Európán kívül lévő országokra is alkalmazzák, bármely hatalom kormánya is őket.

Németország és Amerika.

London, február 2. A Timesnak jelentik Filadelfiából: Dr. Holleben német nagykövet megengedte egy beszélgetés közzétételét, amelyben a nagykövet tagadja, hogy Németország bele akaravatkozni Amerikának a Fülöp-szigeteken való eljárásába és azt mondja, hogy Németország soha egy pillanatra sem foglalkozott azzal a gondolattal, hogy a szigetek területét biztosítsa magának.

Közgazdasági táviratok.

London, február 2. A Standardnak azt jelentik Londonból, hogy ott amerikai cukorrépa-társaság címmel új trust alakult 20 millió dollárnyi tőkével.

Washington, február 1. Az Egyesült-Államok államadóssága 23,449,464 dollárral emelkedett. Ez az emelkedés nagyrészt azoknak a kötelezetvényeknek a beállításából ered, amelyeket annak idején a Canada-Pacifik-vasút támogatására kibocsátottak. A kinstár készpénzkészlete 911,969,026 dollár.

Frankfurt, február 2. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. **Osztrák hitelrészvény** 226.60. **Osztrák-magyar államvasút** 154.20. **Déli vasút** 30.20. **Magyar aranyáradé** —. **Magyar koronáradé** —. **Osztrák aranyáradé** —. **Osztrák ezüstáradé** —. **Osztrák papíráradé** —. **Bécsi bankgyűlés** —. **Alpesi bányarészvény** —. **Olasz árjadék** 94.40. **Diskontobank** 203.20. **Laura-kohó** 223.75. **Harpent** 183.50. **Csüdes.**

New York, február 2. **Liszt** helyben 2.75. **Buza** helyben februárra —. márciusra 77.7/8. májusra 76.7/8. **Tengeri** februárra 42.7/8.

Chicago, február 2. **Buza** februárra 63.7/8. **Tengeri** februárra 38.7/8.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Tőzsde. A mai ünnepnapra magánforgalom üzletlenül volt, csupán rimamurányi részvényekben mutatkoztak némi vételkés és 1 forint 50 krajcárral emelkedtek. **Osztrák hitelrészvény** 360.30—360.40. **Rimamurányi** 319.50—320.50. **Osztrák-magyar államvasút** 362.—362.40. **Déli vasút** 71.25—71.—. **Közúti vasút** 404.50—404.75. **Városi villamos vasút** 227.30 forint.

Tarifa-bizottság. Báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter — amint értesülünk — a *tarifa-bizottságot* megalakította az 1899. évre is s így ez a közgazdasági életünkben oly fontos tényező nemsokára uból megkezdheti működését. A miniszter kinevezte egy évtartamára a következő szakférfaikat: **Neumann Frigyes, Fenyvessy Adolfot,** lovag **Leederer Sándort,** **György Endrét,** **Sándor Pált,** **Elek Pált,** **Deil Jenőt,** **Pekár Imrét,** **Linczer Imrét,** dr. **Jekellussy Józsefet,** **Schweiger Márton,** **Ullmann Emil** és **Hatvany-Deutsch Sándort.** A folyó év tartamára meghívta a miniszter a bizottság üléseire: **Neményi Amburst,** **Vörös Lászlót,** megyeri **Krausz Lajost,** **Perczel Bényt,** gróf **Bethlen Balázst,** **Heltai Ferencet,** **Hieronymi Károlyt,** **Szabó Jenőt,** **Lukács Bélát,** dr. **Wekerle Sándort,** **Vécsey Sándort,** gróf **Teleki Sándort,** **Miklós Ödönt** és **Weisz Bertholdot.** Kinevezte kijelölés alapján szintén az 1899. év tartamára a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara képviselőjében **Lánczy Leót,** a magyar fővárosi malomegyesület képviselőjében **Schwarz Ármint,** a magyar kereskedelmi csarnok képviselőjében **Fon Dezsőt,** az országos magyar gazdasági egyesület képviselőjében **Förster Gézá**t és **Szilassy Zoltánt,** a zágrábi kereskedelmi és iparkamara képviselőjében **Kresic Milánt,** a horvát-szlavon-dalmát bán kijelölése alapján **Sipus Miklóst,** az országos kereskedelmi és iparszarnok képviselőjében **Adler Sándort** és a magyar mezőgazdák szövetsége képviselőjében **Brüll Mór**t.

A Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság ma tartotta **Hüttl** Tivadar elnöklete alatt III. rendes közgyűlését. A nagy számban megjelent részvényesek az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését, valamint a betérjesztési mérleget s nyeremény- és veszteség-számlát helyeslőleg vették tudomásul. A kimutatott **81,553-13 forintnyi tiszta nyereség** hórvafordítására nézve elhatározták, hogy az alapszabályszerű levonások után a közgyűlés rendelkezésére álló **66832-32 forintból** a harmadik számú szelvény 5 forintjával való beváltására **50 000 forint** és a tartalék az idei dotációjának **15,000 forint**ra való kiegészítésére **11,855-96 forint** fordítsák és a fennmaradó **3976-94 forint** új számlára vitessék elő. A felmentést úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak egyhangulag megadták. Az igazgatóság, felügyelő bizottság és választmány megbízatása lejárván, az igazgatóságba megválasztottak a következőket:

Igazgatóság: Dr. **Bródy Samu,** **Deusch Antal,** lovag **Falk Zsigmond,** dr. **Hajós Zsigmond,** **Hüttl Tivadar,** **Linczer Imre,** **Mezey Gyula,** **Neuschösz Marcel,** **Sonnenberg Imre,** **Schulz Manó,** **Schwarz Izidor;** **felügyelő bizottság:** **Frenud Zsigmond,** **Gomperz Emil,** **Koób Géza,** dr. **Pollák Rezső,** **Rieger György.** Ezen kívül megválasztottak 31 választmányi tagot. A közgyűlés után megtartott igazgatósági ülésen az intézet elnökének ismét **Hüttl Tivadart,** alelnökének: **Linczer Imrét** és lovag **Falk Zsigmond**ot választották meg. Az igazgatóság az intézet tisztviselői közül **Rusz Imre** eddigi cégvezetőnek az igazgatói címet és **Beer Bela** főkönyvelőnek cégvezetői jogosultságot adtak.

A Kereskedők és Iparosok Hitelsszövetkezete tegnap tartotta XVI. ki évi rendes közgyűlését, dr. **Rozavölgyi Manó** elnökölete alatt, amelyen az 1898-iki mérleget terjesztették elő. A tisztség megelégedéssel fogadták a jelentést. A mérleg főbb adatai a következők: a tőzsereszek tényleges befizetése **204,824** forint, több reudbeli alapok **63,755** forint 51 krajcár, takarékbetétek **116,088** forint 16 krajcár, személynitel-

csoport és tárcacsoport, valamint a folyószámlabeli tartozások **610,125** forint 19 krajcár. Az évi nyereség **17,467** forint 85 krajcárból, az alapszabályszerű levonások után **6** százelek osztaék fejében **11,645** forint 92 krajcárban leendő kifizetése és a fennmaradó **1797** forint 43 krajcárnak pedig új számlára való átvitele hozatott javaslatba, amit a közgyűlés helyeslés mellett elfogadott. A közgyűlés még a **Frübel négyelet,** a **Gyermekvédő-Egyesület,** a **Magyar Háztartási Iskola-Egyesület** és a **Józsefvárosi Népkönyha és Munkás-Otthon** részére egyenkint **20—20** forintot szavazott meg.

A Budapesti Tattersall részvénytársaság értesítése szerint a február 1-én tartott lovi lóvásárra felhajtottak **194** darab első osztályu lovat és **207** II. osztályut, összesen **401** darabot. Eladtak ebből **231** darabot.

Sorsolások. A **Magyar Agrár és Járadékbank** Részvénytársaság 4 1/2%-os járadékjegyeinek tegnap történt első kisorsolásánál a következők száma címleket buzták ki. **2** darab **10,000** koronás: (visszafizetendő 10,200 koronával) **054** és **251** szám. **34** darab **2000** koronás: (visszafizetendő 2040 koronával) **055** 392 564 643 774 1668 1872 1922 2194 2412 2645 2689 3002 3304 3401 4003 4151 4506 4642 4694 4726 4743 5057 5210 5229 5249 5343 5347 5378 5387 5390 5696 5724 5893. **34** darab **200** koronás: (visszafizetendő 204 koronával.) **169** 251 353 753 811 897 940 1136 1504 1505 1807 2004 2093 2126 2186 2286 2298 3157 3306 3718 3792 3800 3896 3915 3931 4011 4015 4063 4223 4231 4466 5081 5092 5134.

E kisorsolt járadékjegyek 1899. május 1-től kezdve minden **100** korona tőke után **102** koronával váltatnak be.

Napirend.

Napjár. Péntek, február 3. — **Római katolikus:** Balázs p. — **Protestáns:** Ansgár. — **Görög-orosz:** (január 22.) **Timót.** — **Zsidó:** Szabth 23. — A nap két reggel 7 óra 9 perccor. — **Nyugszék** délután 4 óra 47 perccor. — A hold két éjjel 1 óra 19 perccor. — **Nyugszék** reggel 9 óra 43 perccor. — **Utolsó negyed** 6 óra 25 perccor.

A **miniszterelnök fogad** délután 4—5-ig. A **fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottságának** ülése délután 4 órakor az új városházán.

Művészeti bonctani előadás az üllői-uti I. bonctani intézetben délután 3 órakor.

A **bulai polgári kör** közgyűlése délután 6 órakor, II. F5-utca 10. sz. a.

Az **állatorvos egyesület** központi választmányának ülése délután 5 órakor az állatorvosi akadémiában. **Országos Képtár** az Akadémiában. Nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Modern metszetek kiállítása az Országos Képtárban (Akadémiá) nyitva délelőtt 9—1-ig. **Belépő** díj nincs.

Nemzeti múzeum. Régiségvár. Nyitva d. e. 9 órától 1-ig. A múzeum többi tárai 1 korona belépődíj mellett meglekinthetők.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. **Délután** 3—8-ig.

Akadémiái könyvtár nyitva délután 3—8-ig. **Muzsumi könyvtár** nyitva délelőtt 9—1-ig. **Iparművészeti múzeum** zárva.

A **magyar királyi központi statisztikai hivatal** nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig. **Teknológiai iparmúzeum** nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig. **Magyar Kereskedelmi Múzeum.** Állandó kiállítás, kereskedelem-történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 2—5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órai ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. **Magyar ház-iipari központi bazár.** Kerespesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. **Tudakozó iroda** és nyilvános szakkönyvtár, Kerespesi-ut 20. szám, délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig.

A **Hódolói diszciplonómia.** Eisenhut Ferenc óriási körképe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 és fél óráig. **Belépő** díj 50 krajcár, gyermekégy 30 krajcár.

Állatkert nyitva egész nap.

Nagy vagyont szerznet a „Kereskedelmi Vegyészett” című mű birakában. E könyv, melynek anyagát korunk legkiválóbb szakférfiai állították össze, 3 fűt bolti ár helyett még néhány napig (ajánlott postai küldéssel) **1 fűt 20 krajcár** leszállított áron kapjátok. Utmutatásai alapján az ország bármely helyen lakó, bármily foglalkozású férfi vagy nő **évente 2—3000 forint** biztos jövedelemre tehet szert, tőkebefektetés nélkül, csekély fáradsággal, otthon végezhető munkával. **Mindennemű kereskedők és iparosok** üzletök jövedelmét megszerzethetik, **tisztviselő és tanító urak** szabad árákban könyvi és beosztásos munká árán családtag részére **VAGYONT** szerzethetnek a könyv tanításai nyomán. Már csak néhány száz példány van raktáron, azért mindenki saját érdekében cse cse, ha beakadémiái megrendeli. **Levelezés** részben postai utalványon. **Megrendelhető a** „Kereskedelmi Vegyészett” könyvkiadó vállalatánál **UJPEST, István-utca 2. szám.**

Most jelent meg!!

„EGYIPTOM”

magyar tanárok tanulmánykönyve.

A magy. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium által 1896-ban a tanárok számára rendezett tanulmányútról.

Szerkesztette: **KÖRÖSI LASZLÓ**

Beütly Zsolt, Goldzieker Ignác, Platz Bonifác stb. közreműködésével.

Gyönyörű kiállításban, páratlan díszkötésben.

100 képpel.

Ára kűtve 6 forint.

A nagymélt. vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium 88,888. sz. alatt az összes iskoláknak megvételre ajánlja.

Megrendelhető a

„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részv. társ.-nál

Budapest, Üllői-út 25. szám. (Köztelek.)

Egy bolthelyiség a Német-utcaban azonnal kiadó. **Cim a kiadóhivatalban.**

Makulatura papir eladó. **Cim a kiadóban.**

NINCS CUKORKA KÖHÖGÉS ÉS REKEDTSEG ELLEN

mely olyannyira ajánlva lett az orvosoktól, mely olyannyira bevált, mely olyannyira elismerve lett, mely olyannyira be van vezetve, mely olyannyira malátatartalmu,

mely oly nagy elismerésben részesült császárok, királyok, hercegek részéről és ki lett tüntetve arany- és ezüst-érmekkel; mely olyannyira enyhítőleg és nyálkaoldólag hat és 50 év óta kitűnő tulajdonságainál fogva legjobb eredménytel használattuk, miről ezekre menő elismerő nyilatkozatok adnak tanúságot, köztük orvosi szaktekinélyektől és mint

HOFF JÁNOS

HMALATA-CUKORKAI

Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó ára 30 kr.

Kapható az összes gyógyszerüzletben, drogma-, csemogés fűszerkereskedésekben. Magyarországi kizárólagos fűrtak: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszer-tára 26. 119. BUDAPEST, Király-utca 12. sz.

NEMZETI SZINHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 3-án. A létért való küzdelem. Színmű 5 felvonásban. Irtá Daudet Alphonse. Fordította A. V. Személyek: Vaillant Ujházi Lorigue Dezső Astier Paul Nádai Mária Antonia Jászai Chemineau Gyenes Tábormagnó Helvey Adriani Horváth De Seleny Csillag Causado Császár Lidye Török

M. KIR. OPERAHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 3-án. Zárva. Szombaton Carmen.

VÁR-SZINHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 3-án. Várady Margit k. a vendégfelléptével: Jancsi és Juliska. Mese 3 képből. Szövegét írta: Wette Adelaide. Fordította Abrányi Eujl. Zenéjét írta Humperdinck. Személyek: Andris Várady A vasorrú bába Berts Panna Valent V. Altató bácsi Kann M. Jancsi Várady M. Harmat bácsi Wlassák Juliska Payer

VIGSZINHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 3-án. Katonák. Eredeti színmű 3 felvonásban. Irtá: Thury Zoltán. Személyek: Udvardy Ferenc Balassa Klára Kalmár Anna Hettyei Veress Szörényi Perikó Halász Góllnitz Bárdi Pethő Hegedűs Marjay Beregi Zsuzsanna Makroczy Róza Munkácsy

NÉPSZINHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 3-án. Bibliás asszony. Operett 3 felvonásban, 4 képből. Szövegét írta Antony Mars és Maurice Heuquein. Fordította Heitai Jenő. Zenéjét szerzte Victor Roger. Személyek: Chatelleraut E. Kéry Ill. Ernő Németh Sarah Gazsi Chatelleraut Szirmai Thea táncosnő Bárdy Beaugency Solymosi Maréchalné Csatai Pontbichet Lubinszky Paméla Harmath Trénitz Kovács Carmen Maikoss Celestin Tollagi Teréz Vidorné Öreg bérlő Ujvári Jolivet Várnai

MAGYAR SZINHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 3-án. A Gyurkovics lányok. Életkép 4 szakaszban. Irtá: Herceg Ferenc. Személyek: Gyurkovicsné Szilassy Liza Galambos Katinka Rózsa Klári Várdi Sári Aranyosy Radványi Molnár Ella Bíkei Gida Rózsahegyi Mici Ráskai Horkay Ráthonyi Terka Haller Sándorffy Füredi

Somossy Mulató

Közélete 8 órakor, vége 12 órakor. Ma Nagy ujdonsági műsor. August család.

A Lars-Larsen leányok. (3 hölgy) a 3 szenzációs nyújtóművész, valamint a RECLAM ASSZONY.

Szombaton, febr. 4-én először, rövid vendégszereplésre: FRIESE DORA.

Minden ünnep és vasárnap két előadás. Vendéglő megnyitás!

Van szerencsém a nagyrődemű közönséget s jó ösmerőseimet értesíteni, hogy az Eszterházy-utca 4. sz. alatt

épült Országos magyar tisztviselő kaszinó palotájában a nyilvános éttermet és a pincér sörcsarnokot f. év január hó 31-én megnyitottam. Főtörökvesem oda fogirányulni, hogy konyhám pincémmel a mélyen tisztelt vendégeimnek a legnagyobb elismerésüket kiérdemljen. Teljes tisztelettel Neiser Ferenc vendéglős volt főpincér az Országos Kaszinóban.

Rajz- és festészeti előkészítő iskola. otaj, tempera, aquarell, gouache enyrfestés, fresko-festészetben, ornament- és dekoratív-festészetben, tartár-rajzolásban stb. alapos kiképzés nyerve. LINHARDT VILMOS festő-műintézetében Budapest, VIII., Hunyady-utca 27. sz. Ugyancsak elvállal szentképek, olajfestmények kivételét, régi és szakgatott képek kijáratását, pavávan, legyezés, selyemfestés, plakát-terveket stb.

„AZANKER” élet- és járadék biztosító-társaság. Igazgatóság: Bécs, I., Hoher Markt 11. (Anker-hof). Magyarországi vezérképviselet: Budapest, VI., Deák-tér 6. sz. (Anker-udvar). Társasági vagyon 124 millió korona. Biztosítási állomány 480 millió korona. Eddigi kifizetések összege 204 millió korona. Olcsó díjak. Múltányos feltételek. Hadkötelezettek biztosítása háboru esetére pótdíj nélkül. Nagy nyereséymesztalékok. Előnyös gyermekbiztosítások. Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselet, (hová ügyünkéket iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

Dr. SPITZER-féle arctisztító kenőcs és bőrszépítő szappan. A már 45 év óta díszretreméltólag ismert, a m. kir. egészségügyi hatóság által jónak talált és engedélyezett szepölő, himlőhely, sömör, maifoltok, fakadékok, forrószagú porszemek, orrvörösségek és minden egyéb arcvirágzások ellen. Főraktár: BUDAPEST, Király-utca 12. sz., Török J. gyógyszerháza.

STANDARD életbiztosító-társaság Edinburghban (Angolhon.) Alapított 1825-ben. Magyarországi fiók: Budapest, V., Fürdő-utca 4. Évi bevétel 27.500.000 Korona. Kintant nyeresémesztalékok 150.000.000. Vagyon 220.000.000. Halálesetek folytán kifizetve 150.000.000. A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei: Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világgötvények. Kötvények érvényben tartása díjmentes elmulasztásánál. Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés ügylikosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborubiztosítás népfelkelők részére. Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

„Kereskedelmi Vegyészeti” a hanyatló század Aranykönyve. (Tessék meggyőződni.) Kétségtelenül Rösler fogvize mert ez nyomban elállítja a legmakacsabb fogfájást és megszűnteti a szájbűzt. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges befizetés mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerháza, Király-utca 12. Akinek megvan a „Kereskedelmi Vegyészeti” évente 2-3000 frt mellékjöveldemre tehet szert.

HIRDETÉNY. A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság részvényesei a Budapest 1899. évi február hó 19-én délelőtti 11 órakor a Magyar országos központi takarékpénztár filéstermében (IV., Deák Ferenc-utca 7. szám) megtartandó XXX. rendes közgyűléshez ezennel meghívattak. Targysorozat: 1. Az igazgatóság jelentése. 2. A zárszámadás előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével. 3. A mérleg megállapítása, határozathozatal a tiszta nyereség felosztása és kifizetése tárgyában, felmentvény az igazgatóságának és a felügyelő-bizottságának. 4. Az igazgatóság indítványa a vezérigazgató nyugdíjigényének rendezése és az ezzel kapcsolatos intézkedések tárgyában. 5. Két igazgatósági tagnak megválasztása. Azon részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtának, részvényeiket, a le nem járt szolvényekkel együtt, a Magyar országos központi takarékpénztárnál (IV., Deák Ferenc-utca 7. sz.) a társ. alapsz. 15. §-a értelmében legkésőbb bezárólag 1899. évi február hó 15. napjáig letételemezni tartoznak. Az alapszabály ugyanazon §-a értelmében megkivántatik, hogy a részvény legalább 60 nappal előbb iratot a letétele saját nevére. Az igazgatóság jelentése a közgyűlést megelőző napon a Magyar országos központi takarékpénztárnál átvethető. Az igazgatóság.

REUMA-SZESZ orvosi tekintélyek által kitünőnek elismert külszer. Bámulatos gyors és biztos hatású a test bármennyű fájdalma u. m. reuma, csuf, ischia, kőszvény, szagattala, surrás, nyílalás stb. ellen. Fog- és fejfájást 5 per alatt megszüntet. 1 üveg ára 1 korona, üvegbe ávogat 2 korona 40 fl. Kapható a főváros és vidék összes gyógyszertárban ugyszintén, a készítő Widder Gyula gyógyszerésznél S.-A.-UJHELY, 105. sz. Főraktár: Török J. gyógyszerháza, Epest, Király-u. 12. sz. és Dr. Egger-féle gyógyszerháza a „Nador”-hoz.

Életbiztosítás felesleges, ahol megvan a „Kereskedelmi Vegyészeti” című könyv. (Mert ott vagyon marad.) J6 és szepírásu fiatal ember bármennyű megfelelő állást keres, vagy írásbeli munkát. Címe a kiadóhivatalban. 2048

Olcsó arany és ezüsteladás, valamint a legszebb ékszertergyak, u. m.: arany férfi láncok grammja 85 kr., arany női órák 10 forint, gyémántgyűrűk, fülbevalók, brastók, 6 frt 50 krtól kezdve. 12 darab való, ezüst evőeszköz 6 frt 25 krt., étkezőszervizek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 75 frttől kezdve. Girandolok, gyertyatartók, tálcák és e szakmába vágó cikkek grammja 6 kr., minden darab hivatalos fényképpel van ellátva. Veszünk zálogházi cédu lákat. Grünberger A. Béla örkösöl Budapest, Városház-tér 9. (Harris-bazár) I. em. ajtó 23. Ecsék árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egy megbízható, szolid 34 éves, nős kizsoltgát katoná (6mester) szep írással bíró ember pénzbeszélő, raktárnoki vagy hivatalnok állást keres szerény fizetés mellett esetleg cautional is rendelkezik. Címe a kiadóhivatalban megduható. Szegényember az, akinek nincs meg a „Kereskedelmi Vegyészeti” című könyv.

Ügyes szabóné mérsékelt díjazásért ajánlunk házakhoz és házon kívül is a legújabb divat ruhák elkészítésére. Cím a kiadóban. 2087

BUTOR részletfizetésre! Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyháziak, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kapnak szállard gyártmányu asztalos- és kárpitozott butorokat. Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em. A tárgyzék 25 kr. levéljegy beküldése ellen bérmentve küld fent cég B. osztálya. 5167

Főnyeresémenél többet ér a „Kereskedelmi Vegyészeti” című könyv, pedig az ára csak 1 frt 20 kr. (De már csak pár napig.) Nevelőnök, gyermekkertésznők és bonnekok ajánl és elhelyez Pontelli intézet Váci-körut 42.

Norden tanár-féle tej 6% zsírtartalommal és redukált sajtartalommal igen tápláló és könnyen emészthető. Kiténő gyógyhatásának bizonyult cukorbetegnek, gyomor-, bél-, idegbajoknak és köszvényeseknek. Üdítő betegeknél nagyon ajánlható. A tej lögmentesen elzárt üvegekben és sterilizálva jön forgalomba. Megrendelhető: Gärtner-féle kövértejtermelés Damjanich-utca 34. sz. TELEFON 61-90. Megrendelések vidékre pontosan eszközöltetnek.